

Konjeniški praznik KONJI NA KRASU
V CEROVLAH,
6. - 7. - 8. SEPTEMBRA 2013

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in
Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
(convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

1,20 €

9 771124 666007

Nobelovec Obama padel z oltarja

DUŠAN UDOVIČ

Vojaški poseg v Siriji je, kot vse kaže, neizogiben. To je bilo jasno že pred dnevi, še preden je šel Obama iskat podporo ameriškega Kongresa. Njegova poteza ni bila nič drugega kot figov list, kajti paradoks bi bil, da ga ne bi podprli republikanci, za katerimi stoji orožarski lobi. Zgovorno je dejstvo, da te podprejo najhujši nasprotniki, ki te sicer ob vsaki priložnosti ostro ovirajo. Svojevrstni paradoks je bila tudi zavrnitev vojaškega posega v britanskem parlamentu, po kateri so ZDA prvič v zgodovini ostale brez najzvestejše zaveznice.

Serija paradoksov v tej zgodbi je impresivna. Sirska kriza je Nobelovca za mir Obama postavila v več kot kočljiv položaj. Po vseh proglaših, kako bo Ameriki v svetu začrtal drugačno vlogo od »svetovnega žandarja«, ostaja ujetnik politike, za katero je sam trdil, da je njen čas minil in si je treba z drugimi sredstvi prizadevati za nov svetovni red. Za ta načela je prejel Nobelovo nagrado, kot nekakšen kredit, da bodo tudi uresničena. Zdaj je na tem, da on pritisne na sprožilec, s posledicami, ki so nepredvidljive. Kot da tragične izkušnje v Iraku in Afganistanu, pa tudi drugod, ne bi povedale ničesar. Je že res, da kopenska invazija ni predvidena, v »omejenem posegu« naj bi trosila smrt in uničenje brezpilotna letala in rakete. A kontradikcija v Obamovi politiki je popolna, ameriški predsednik je padel z oltarja mnogih, ki so vanj verjeli.

Tako kot je do vratu v protislovjih Hollande, ki se je v očitnem zasledovanju svojega od krize omajanega imidža in obujanju francoskega »grandeurja« postavil na Obamovo stran. To bi kvečjemu pričakovali od desničarja Sarkozyja, ki je bil znan po tem, da se je rad petelinil, ne pa od socialističnega predsednika.

Ob popolni odsotnosti skupne evropske pobude glede Sirije vsak govori in dela, kar hoče. Figov list je tudi stališče številnih držav, da posega ne bodo podprle brez resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov. Saj vsi vedo, da takšna resolucija brez konsenza Rusije in Kitajske ne more biti odobrena.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

SIRIJA - Različna stališča ZDA in Rusije o kemičnem napadu

Obama in Putin daleč vsaksebi

KOŠARKA - Začetek evropskega prvenstva Slovenija in Italija začeli z zmagama

CELJE, KOPER - Slovenija in Italija sta evropsko prvenstvo v Sloveniji začeli uspešno. Slovenci so tesno premagali Čeha (na posnetku ANSA dvoboj Pumprla in Begića), »azzurri« pa so bi-

li zanesljivo boljši od Rusov. Španija je nadigrala Hrvaško, Francija pa je izgubila z Nemčijo. Danes se bo Slovenija pomerila s Španijo, Italija pa s Turčijo. Na 15. in 16. strani

SANKT PETERBURG - Potem ko je ameriški predsednik Barack Obama v torek v kongresu dobil pomembne izraze podpore vojaškemu posredovanju proti Siriji, je včeraj pred odhodom na vrh G-20 poudaril, da mednarodna skupnost ne more "ostati tiho" ob uporabi kemičnega orožja v Siriji. Ruski predsednik Vladimir Putin medtem še vedno čaka na trdne dokaze o tem. Sirska kriza bo vsekakor v središču pozornosti na vrhu G20, ki se danes pričenja v Sankt Peterburgu. Ni izključeno, da se bosta Obama in Putin o njej neposredno pogovorila.

Na 11. strani

TRST - Omizje Trst nujno potrebuje naložbe

TRST - V dvorani tržaškega občinskega sveta je včeraj popoldne zasedalo gospodarsko omizje. Srečanje sta sklicala tržaški župan Roberto Cosolini in občinski odbornik za razvoj in gospodarske dejavnosti Edi Kraus, ki sta se o perspektivah in načrtih za preporod tržaškega gospodarstva pogovarjala s predstavniki raznih stanovskih organizacij in sindikatov. Na srečanju je prišlo do izraza, da so za Trst nujno potrebne naložbe in je zato potrebno storiti vse, da se privabi investicije in da se spodbuja podjetništvo. Gospodarska kriza je namreč prizadela vse sektorje in so potrebni ukrepi v raznih panogah.

Na 4. strani

DOLINA - Kriza Obrtna cona: večina podjetij je še aktivna

TRST - Gospodarska kriza je hudo udarila tudi pri nas, prizadela pa je tudi podjetja v obrtni coni v dolinski občini. Tista, ki so uspešno kljubovala krizi do danes in bodo zdržala do konca leta, pa bodo nedvomno prebledla krizo in preživela. To je mnenje podjetje Aleksandre Pangerc glede poslovanja podjetij v dolinski obrtni coni po večletni gospodarski krizi.

Na 5. strani

Vzhodni Kras negativno o sklepu Cosolinijeve uprave

Na 4. strani

Na Ponterošu festival Pod istim nebom

Na 5. strani

Po krvavem obračunu v Tržiču odloča sodišče

Na 12. strani

Po koncu
začetek

Literarni natečaj
Založništva tržaškega tiska 18

GORIŠKA V slovenskih šolah in vrtcih 1600 otrok

GORICA - Tudi na ravnateljstvih slovenskih šol in vrtcev v goriški pokrajini odštevajo dneve za začetka novega šolskega leta. Šolski zvonec bo najprej zabrnal na Večstopenjski šoli Dobrodob, kjer se bo pouk začel v ponedeljek, 9. septembra, v torek in četrtek pa bosta sledila še slovenski višješolski center v Ulici Puccini v Gorici in goriška Večstopenjska šola s slovenskim učnim jezikom. S prihodnjim tednom bo v klopi skupno sedlo okrog 580 učencev, 296 nižješolcev in 250 dijakov, prag slovenskih otroških vrtcev pa bo na Goriškem prestopilo 450 malčkov.

Na 12. strani

Sant'Anna
Impresa Trasporti Funerari

TF Pogrebno podjetje
...v Trstu od leta 1908

Več kot stoletje
nudimo pogrebne
storitve in prevoze
na tržaškem območju,
v Italiji kot tudi v
inozemstvu.

Devin-Nabrežina 166 - Trst
Ul. Torrebianca 34
Ul. dell'Istria 129
Prosek 154 - Trst
tel. 040 630696
Usluge na domu

KOSOVELOV DOM SEŽANA
razpisuje naslednje abonmaje v sezoni 2013/14:

- GLEDALIŠKI ABONMA
- GLASBENO-PLESNI ABONMA
- BILJANTNI ABONMA
- FILMSKI ABONMA
- PETKI V SREDNJI
- HUL TURICE
- SREČKIN ABONMA

Abonmaja KULTurice in Petki v Srednji bosta izvedena le v primeru minimalnega števila prijav (vsaj 50 prijav za posamezni abonma). V primeru, da se abonma ne izpelje, se denar plačnikom vrne.

URNIK BLAGAJNE v mesecu septembru: od ponedeljka do petka od 10h do 17h in uro pred prireditvijo na dan prireditve.

Abonmaje vpisujemo do 30. septembra 2013.

Abonma je lahko tudi primerno darilo vašim bližnjim

Tel. 00386 5 731 20 10
e-pošta: info@kosovelovdom.si

POLITIKA - Kaj se bo zgodilo, če bo vodja LS zaradi kazenske obsodbe izključen iz senata?

Berlusconi grozi z zrušenjem vlade, a Letta ostaja optimist

SANKT PETERBURG, RIM - »Sem optimist in moja dolžnost je, da sem odločen.« Tako je povedal predsednik vlade Enrico Letta, ko je sinoči ob prihodu v ruski Sankt Peterburg, kjer se bo udeležil vrha G20, odgovoril na časnikarsko vprašanje, kako gleda na prihodnost vlade, potem ko je Silvio Berlusconi v teh dneh ponovno zagrozil, da jo bo zrušil, če bo zaradi nedavne dokončne obsodbe na štiri leta zapora izključen iz senata.

»Italijani pričakujejo konkretne odgovore na vprašanja, s katerimi se vsak dan spopadajo,« je še dejal premier. »Dosedanji štirje meseci dela dokazujejo, da sedanja vladna večina lahko sodeluje in dosega dobre rezultate,« je pristavil. Pred Letto se je v podobnem smislu oglasil minister za odnose s parlamentom, demokrat Dario Franceschini, ki je Berlusconi in njegove privržence pozval, naj nehajo groziti vladi, saj to šibi Italijo na mednarodnih finančnih trgih, pa tudi na mednarodnih političnih forumih.

V Ljudstvu svobode pa potrjujejo, da je verjetnost vladne krize velika. »Od Demokratske stranke pričakujemo jasne odgovore. Če jih ne bo, ne bomo mogli naprej sodelovati,« je dejal Altero Matteoli ob koncu včerajšnjega zasedanja strankine skupine v senatu. To stališče je potem potrdil vodja skupine Renato Schifani, ki je poudaril, da za njim stoji celotna stranka.

V Demokratski stranki pa vztrajajo, da je treba usodo vlade ločiti od osebnih problemov Silvia Berlusconi. »To stališče smo večkrat pojasnili in ga ne nameravamo spremeniti,« je včeraj dejal njen predstavnik Danilo Leva, ki je pristavil, da so v Ljudstvu svobode očitno »slepi in gluhi«.

O vprašanju Berlusconijeve izključitve iz senata bo pristojna imunitetna komisija začela odločati v ponedeljek, 9. t. m. Včeraj se je zbralo njeno predsedstvo, da bi se dogovorilo o poteku razprave, vendar ni doseglo nobenega dogovora.

Medtem pa se v Gibanju petih zvezd nikakor ne morejo zediniti, kaj narediti, če bi prišlo do vladne krize. Senator Luis Alberto Orellana in nekateri drugi se zavzemajo za dogovor z Demokratsko stranko, toda Beppe Grillo je za takojšnje volitve in grozi z izključitvijo vseh, ki se z njim ne strinjajo.

Predsednik vlade Enrico Letta ob prihodu na letališče v Sankt Peterburgu

ANSA

GOSPODARSTVO - Prestrukturiranje tovarne Mirafiori v Turinu

Fiat bo investiral milijardo evrov za proizvodnjo suvov Maserati

RIM - Fiat bo takoj investiral skoraj milijardo evrov za prestrukturiranje svoje tovarne Mirafiori v Turinu. Tako je zagotovil pooblaščen upravitelj italijanskega avtomobilskega koncerna Sergio Marchionne ob koncu včerajšnjega srečanja s predstavniki sindikatov Fim-Cisl, Uilm-Uil in Ugl v Rimu. (Srečanja se predstavniki Fiom-Cgil niso udeležili, saj je bilo namenjeno le sindikatom, ki so s Fiatom podpisali sporazum.)

V Mirafioriju bodo proizvajali suv Maserati, ki bo namenjen svetovnemu trgu. Prvi primerki naj bi se na trgu pojavili v prvi polovici leta 2015. Poleg tega bodo v turinski tovarni Maserati v Gugliascu pri Turinu nadaljevali s proizvodnjo modelov quattroporte in ghibli. V Fiatu razmišljajo, da bi združili Gugliasco in Mirafiori, tako da bi v Turinu nastal pol luksuznih avtomobilov.

Da bi lahko izpeljal prestrukturiranje Mirafiorija, namerava Fiat prositi za podaljšanje izredne dopolnilne blagajne, ki se bo za zaposlene v tej tovarni iztekla konec meseca.

Nadaljevanje uvodnika

Kitajci in Rusi pa imajo v Siriji in na Bližnjem Vzhodu preveč geostrateških interesov (Rusi tudi mediteransko bazo svojega bojnega ladjevja), da bi se odklopili od Asadovega režima.

Rusija pri nasprotovanju vojaškemu posegu sicer ni brez argumentov. Putin je včeraj zahteval, naj se Varnostnemu svetu ZN predstavijo verodostojni dokazi o tem, da je bilo uporabljeno plinsko orožje za množično uničevanje, o katerem samozavestno govorijo zagovorniki intervencije. In res je, da doslej še ni nesporno dokazano, katera stran naj bi bila uporabljala plin, ali Asadova vojska ali uporniki. Po izkušnjah z napadom na Irak, kjer se je Sadamov arzenal za množično uničevanje izkazal koz zlagana pretveza, je tokrat zahteva po verodostojnih dokazih več kot umestna.

Vsekakor ostaja problem, kako ustaviti zločinsko množično ubijanje v Siriji in obenem preprečiti, da se na Bližnjem Vzhodu (Mediteranu!) razplamti verižna reakcija konfliktov, ki jih nihče ne bi zmožal obvladati. Edina rešitev bi lahko bila združena prizadevanja držav za mirovno konferenco o Siriji in Bližnjem Vzhodu. Toda, ko bodo padle ameriške rakete, bo vsaka mirna pot težje prehodna.

Dušan Udovič

VATIKAN - Sobotnega bdenja bi se rad udeležil tudi sirski veliki mufti

Številni odzivi na papežev poziv k molitvi in postu za Sirijo

VATIKAN - Papež Frančišek je na včerajšnji splošni avdienci na Trgu sv. Petra v Rimu pozval vse člane Cerkve, pa tudi pripadnike drugih veroizpovedi in sploh vse ljudi dobre volje, naj se to soboto pridružijo dnevu molitve in posta za Sirijo in ves Bližnji vzhod. Kot je napovedal že v nedeljo, bo v soboto v tem sklopu od 19. do 24. ure na Trgu sv. Petra molitveno bdenje za mir. »Naj se po vsem svetu glasno dvigne klic k miru,« je včeraj dejal papež kakim 50 tisoč vernikom, ki so se zbrali na splošni avdienci.

Medtem je včeraj prispel v Vatikan Moran Baselios Marthoma Paulose II., katolikos pravoslavne sirske malankarske cerkve. S papežem bo govoril tudi o prizadevanjih za vzpostavitev miru v Siriji.

Sirski veliki mufti Ahmad Badreddin Hassou pa je izrazil željo, da bi se udeležil sobotnega molitvenega bdenja za mir na Trgu sv. Petra v Vatikanu. Kot je v začetku tedna sporočila vatikanska misijonska agencija Fi-

PAPEŽ FRANČIŠEK

ANSA

des, se je islamski dostojanstvenik na vatikanskega veleposlanika v Damasku, nadškofa Maria Zenaria, obrnil s prošnjo, ali bi se lahko pridružil svetemu očetu.

Mufti Hassou je bil po papeževem pozivu k molitvi za mir v Siriji minulo nedeljo izjemno ganjen, še poročal Fides.

Tudi če potovanje v Rim iz logističnih ali kakšnih drugih razlogov ne bi bilo uresničljivo, je mufti, kot navaja Fides, svoje občestvo v Damasku pozval, naj sprejmejo papežev poziv in

tudi sami molijo za mir v svoji deželi. Tamkajšnji verniki naj bi se svetemu očetu v skupni molitvi pridružili v mošejah Damaska in po celotnem narodnem ozemlju. Sirski muslimani po besedah velikega muftija v papežu Frančišku vidijo »resničnega duhovnega voditelja, ki brez političnih, individualnih ali skupnih interesov govori v dobro sirskega naroda«.

Medtem so udeležbo na sobotnem molitvenem bdenju na Trgu sv. Petra napovedali tudi nekateri vidni predstavniki italijanskega političnega življenja, med temi zunanja ministrica Emma Bonino, obrambni minister Mario Mauro, minister za prevoze Maurizio Lupi, ministrica za integracijo Cecile Kyenge ter številni parlamentarci najrazličnejših skupin oziroma strank. Sicer pa so se na papežev poziv odzvali tudi predstavniki muslimanskih, judovskih in budističnih skupnosti v Italiji, pa tudi nekateri neverujoči, kot je znani raziskovalec raka Umberto Veronesi.

Konkurenčnost: Italija in Slovenija nazadovali

ŽENEVA - Italija minus sedem, Slovenija minus šest. Toliko mest sta državi izgubili zadnje leto na lestvici globalne konkurenčnosti. Italija je zdrknila z lanskega 42. mesta na letošnje 49., Slovenija iz lanskega 56. mesta na letošnje 62. Tako izhaja iz poročila, ki ga je izdal Svetovni gospodarski forum. Italija se je znašla celo za Barbadom in Litvo ter tik pred Kazahstanom, medtem ko se je Slovenija uvrstila med Perujem (61.) in Madžarsko (63.)

Italija je izgubila vrsto mest predvsem zaradi »pomanjkanja političnega vodstva, kar je lani povečalo negotovost za podjetja in ošibilo konkurenčnost države,« kot piše v poročilu Svetovnega gospodarskega foruma. Slovenija pa je dobila najslabše ocene pri ocenah stanja bančnega sistema in pri možnosti dostopa do posojil, najboljša pa za področje zdravja in osnovnega izobraževanja (17. mesto) ter višjega izobraževanja in usposabljanja (25. mesto).

Poročilo je vzelo v poštev konkurenčnost v 148 državah. Prvo mesto je potrdila Švica, na drugo mesto se je uvrstil Singapur, tretja pa je bila Finska. Nemčija je na lestvici konkurenčnosti četrta (pridobila je dve mesti), na peto mesto pa so se uvrstile Združene države. Avstrija je 16., Francija 23. Med članicami Evropske unije so se za Slovenijo uvrstile še Hrvaška (75. mesto), Romunija (76. mesto), Slovaška (78. mesto) in Grčija (91. mesto).

Zadnje mesto je zasedel Čad, predzadnje Gvineja, tik pred njo pa je uvrščen Burundi.

Bari: pacient do smrti zabodel psihiatrinjo

BARI - V centru za mentalno zdravje se je moški s kuhinjskim nožem znesel nad 53-letno psihiatrinjo Paolo Labriola in jo pokončal. Nekaj ur kasneje so policisti izsledili domnevnega storilca, gre za 44-letnega pacienta, narkomana, ki se je zdravil v centru. Kaže, da naj bi od zdravnice zahteval denar, ker mu ga le-ta ni izročila, jo je več kot desetkrat zabodel.

Paola Labriola zapušča dva otroka.

ZLATO
(999,99%) za kg
33.905,30 € -437,74

SOD NAFTE
(159 litrov)
115,68 \$ +1,44

EVRO
1,3171 \$ 0,00

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

4. septembra 2013

valute	evro (povprečni tečaj)	
	4. 9.	3. 9.
ameriški dolar	1,3171	1,3172
japonski jen	131,06	130,98
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka krona	25,787	25,725
danska krona	7,4582	7,4591
britanski funt	0,84380	0,84730
madžarski forint	301,30	301,32
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7027	0,7025
poljski zlot	4,2663	4,2707
romunski lev	4,4570	4,4320
švedska krona	8,7165	8,7031
švicarski frank	1,2345	1,2325
norveška krona	8,0035	8,0010
hrvaška kuna	7,5780	7,5795
ruski rubel	44,0000	44,0863
turška lira	2,7040	2,6985
avstralski dolar	1,4373	1,4583
braziljski real	3,0883	3,1593
kanadski dolar	1,3814	1,3864
kitajski juan	8,0608	8,0621
indijska rupija	88,2790	89,8920
južnoafriški rand	13,4904	13,5958

FJK - Ali lahko preiskava o porabi sredstev za svetniške skupine zamaje deželno večino?

Tudi predsednik deželnega sveta lacop med preiskovanimi

Toda lacop poudarja, da ima vse dokumente za očitanih 634 evrov spornih povračil stroškov

TRST - V okviru preiskave o nepravilno porabljenih sredstvih deželnih svetniških skupin je včeraj strela udarila v sam vrh deželnega sveta. Predsednika deželnega sveta Franca Iacopa je namreč tržaško tožilstvo pozvalo, naj pojasni, zakaj je zahteval povračilo stroškov za tri hotelske nočitve na Tirolskem, v Trstu in v Milanu. Gre za znesek v skupni višini 634 evrov, do sporne porabe sredstev pa je po ugotovitvah iz preiskave prišlo leta 2011 in 2012. Javni tožilec Federico Frezza je v pozivu zapisal, naj se Iacop javi na zaslišanje 11. septembra. Toda takrat bo Iacop zaradi delovnih obveznosti v Bruslju, zato je njegov odvetnik Luca Ponti tožilca zaprosil, da določi nov datum za zaslihanje.

Predsednik deželnega sveta je poziv sprejel zelo mirno in takoj poudaril, da ima vse potrebne dokumente, da pojasni sporno zadevo. Na vprašanje, ali lahko ta zadeva vpliva na deželno upravo Debore Serracchiani, ki je svoj politični boj utemeljila prav na transparentnosti in poštenosti, je Iacop dejal, da bo potem vsekakor potrebna politična ocena celotne zadeve, da pa je treba »natančno pogledati, česa je kdo obtožen in ločiti med težkimi kršitvami in banalnimi zadevami.« Ob tem je dodal, da ne gre za obtožbo temveč za poziv, naj pojasni povračilo stroškov za tri račune. »Gre za račune v višini 403, 100 in 131 evrov za nočitve v treh hotelih na Tirolskem, v Trstu in Milanu. V prvem primeru gre za kazen, ki jo je moral plačati deželni svet in je razdeljena med deželne svetnike, ki bi morali biti v eni izmed deželnih delegacij, ki naj bi na Tirolskem pregledala delovanje neke termalne naprave. Toda do obiska ni prišlo, hotel pa je od dežele zahteval plačilo kazni. V zvezi s tem tudi Računsko sodišče ni ugotovilo nobene nepravilnosti. Ostali dve nočitvi pa za-

devata nočitvi v Trstu, kjer sem preupal, da bi sodeloval na dveh zaporednih sejah deželnega sveta, in v Milanu, kjer sem sodeloval na sejmu Bit,« je poudaril predsednik deželnega sveta.

Franco Iacop je bila za predsednika deželnega sveta izvoljen 13. maja letos, s politiko pa se ukvarja že dolgo. Je član Demokratske stranke, od leta 1992 do 2003 je bil župan Reane del Rojale, nato odbornik v Illyjevi deželni upravi od leta 2003 do 2008. Pri tem je bil do leta 2004 odbornik za organizacijo, osebje in informativne sisteme, nato pa do leta 2008 odbornik mednarodne odnose, evropske zadeve in krajevne uprave. Za časa Tondove uprave od 2008 do 2013 je bil opozicijski deželni svetnik, na zadnjih volitvah pa je bil na listi Demokratske stranke izvoljen z 2356 preferencami.

Franco Iacop na prvi seji novoizvoljenega deželnega sveta 13. maja letos

KROMA

KNJIŽEVNOST - Jutri ob 11. uri v knjigarni Konzorcij

Trpljenje otrok v vojni

Knjiga o otrocih, ki so bili internirani v italijanska koncentracijska taborišča - Avtorja sta Metka in Boris M. Gombač

LJUBLJANA - Osmega septembra letos bo preteklo 70 let od kapitulacije Italije. Ob tej priložnosti je Mladinska knjiga izdala knjigo z naslovom *Trpljenje otrok v vojni*, katere avtorja sta mag. Metka

Gombač in dr. Boris M. Gombač. Predstavili jo bodo jutri ob 11. uri v knjigarni Konzorcij v Ljubljani. Ob avtorjih bo o knjigi spregovorila tudi urednica Nela Malečkar.

Trpljenje otrok v vojni je knjiga o manj znanem, a zelo bolečem poglavju zgodovine. Govori o otrocih, ki so bili internirani v italijanska koncentracijska taborišča med drugo svetovno vojno - v Gonars, Treviso ali na Rab. Nekateri otroci so takoj po vrnitvi domov v partizanskih šolah napisali spise o svojem doživljanju taborišč, o lakoti, žeji, soočenju s smrtjo ali izgubi doma. Te edinstvene dokumente otroškega doživljanja vojne sta avtorja dopolnila še z intervjuji in življenjskimi zgodbami preživelih. Njihova pričevanja so nastala zadnji hip, skoraj sedemdeset let po tem, ko so se 8. septembra 1943 zaprla vrata taborišč in ko so kot otroci pisali spise.

Zgodovinarja Metka in Boris M. Gombač od leta 2004 skupaj raziskujeta problematiko interniranja Slovencev v italijanska koncentracijska taborišča. Knjiga je nastala v sodelovanju z Arhivom Republike Slovenije, izšla pa je v zbirki Premiki, ki jo je uredila Nela Malečkar.

prej do novice

www.primorski.eu

SLOVENIJA - HRVAŠKA - Po odgovoru Banke za mednarodne povezave v Baslu

Spor glede LB spet odprt

LJUBLJANA - Zunanja ministra Slovenije in Hrvaške, Karl Erjavec in Vesna Pusić, sta v torek znova »odprla« vprašanje deviznih vlog nekdanje Ljubljanske banke. Pusićeva je povedala, da se je Banka za mednarodne poravnave (BIS) v Baslu razglasila za nepristojno, Erjavec pa se s tem ne strinja.

Problem deviznih vlog je nastal po razpadu nekdanje skupne države. Za devizne vloge namreč niso jamčile posamezne banke, ampak jugoslovanska centralna banka (NJB), države naslednice nekdanje Jugoslavije pa so se s sporazumom o nasledstvu dogovorile, da bodo to vprašanje reševale v okviru nasledstva. Sporazum so leta 2001 na Dunaju ob Sloveniji in Hrvaški podpisale še Bosna in Hercegovina, Makedonija in tedanja Zvezna republika Jugoslavija, ki jo danes zastopa Srbija. Naslednice so se zavezale, da bodo vprašanje deviznih vlog reševale v okviru pogajanj »pod okriljem Banke za mednarodne poravnave (BIS)«.

V memorandumu med vladama, ki sta ga premierja Slovenije in Hrvaške podpisala 11. marca letos na Mokričah, sta državi ponovili soglasje, »da se bo rešitev za prenesene devizne vloge Ljubljanske banke (LB) na Hrvaškem poiskala na podlagi Sporazuma o vprašanih nasledstva (Priloga C)«. Vladi sta se tudi zavezali, »da bosta celovito reši-

tev za to vprašanje našli čim prej in da bosta v ta namen aktivno pristopili k nadaljevanju pogajanj pod okriljem BIS, skladno s Sporazumom o vprašanih nasledstva«.

Pri »prenesenih deviznih vlogah LB« gre sicer za tiste, ki so jih hrvaški varčevalci iz bank s sedežem v drugih republikah, torej tudi LB, prenesli na dve hrvaški banki. Ti pa sta nato v imenu in za račun Hrvaške po pooblastilu hrvaške vlade sprožili tožbe za ta sredstva na hrvaških sodiščih proti LB oz. NLB, medtem ko so bili varčevalci že poplačani.

Slovenija je zaradi tožb prekinila postopek ratifikacije hrvaške pristopne pogodbe k EU, sprostila pa ga je šele po sklenitvi omenjenega memoranduma. V njem pa piše, da bo vlada Republike Hrvaške do končne rešitve te problematike (o prenesenih deviznih vlogah LB op. a.) zagotovila mirovanje vseh sodnih postopkov, ki sta jih sprožili dve hrvaški banki. To se, glede na dinamiko na hrvaških sodiščih, še ni zgodilo.

Erjavec in Pusićeva sta 5. julija poslala skupno pismo BIS in zaprosila za podporo pri nadaljevanju pogajanj držav naslednic o vprašanju prevzema jamstev SFRJ za stare devizne vloge v okviru nasledstva. BIS je s pismom, v katerega je vpogled dobila tudi STA, odgovorila 25. julija. V njem je

spomnila, da je v korespondenci v preteklih letih in po srečanju slovenskega finančnega strokovnjaka Franceta Arharja s predstavniki BIS konec maja letos »nakazala svoje vidanje, da prispevek banke v smislu nudenja dobrih uslug ne more prinesiti dodane vrednosti za rešitev odprtih vprašanj«.

Pusićeva je v torek na Bledu ocenila, da se je BIS z zadnjim odgovorom ponovno razglasila za nepristojno za reševanje omenjenega vprašanja, tako kot se je že leta 2010. Slovenska stran se že tedaj ni strinjala s to oceno, v torek pa jo je Erjavec ponovil tudi za zadnje pismo iz BIS. Formulacija, da je BIS »nepristojna«, sicer res ni navedena v tem pismu, vendar pa, kot pravijo v banki, »ne morejo prinesiti dodane vrednosti«. Jasno pa je, da si državi - tudi glede na tokove izjave ministra Erjavca - želita posredniške vloge banke, ne pa zgolj prostora za srečanje.

Spor o LB se tako očitno spet začne znova. Ministra sta že napovedala, da se bosta predvidoma oktobra znova sestala ob sodelovanju obeh finančnih strokovnjakov Franceta Arharja in Zdravka Rogića. Srečanje bo torej znova dvostransko, čeprav sta državi v memorandumu sklenili, da gre za vprašanje nasledstva, torej vprašanje, ki bi ga bilo treba reševati med vsemi petimi naslednicami nekdanje Jugoslavije. (STA)

Svetniki Gibanja petih zvezd v sklad za razvoj vložili 106 tisoč evrov

TRST - Prvič v Italiji je neka deželna svetniška skupina vrnila precejšen del sredstev od svojih prejemkov (65%). To so včeraj storili svetniki Gibanja 5 zvezd iz deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine, ki so 106.162 evrov nakazali v deželni sklad za razvoj. »Gre za prihranke od prejemkov v zadnjih treh mesecih in pol in jih namenimo podjetnikom,« je povedal deželni svetnik Gibanja Cristian Sergio na priložnostni tiskovni konferenci. Poudaril je še, da je bilo to mogoče zahvaljujoč enemu od njihovih amandmajev pri razpravi o rebalansu proračuna in ki je v deželnem svetu dobil široko podporo. Zato Sergio tudi poziva deželne svetnike in parlamentarce iz drugih skupin, da v ta sklad namenijo del sredstev od svojih prejemkov. Pri tem se je skliceval tudi na izjave vseh volilnih zaveznikov na aprilskih deželnih volitvah, ki so poudarjale, da so plače deželnih svetnikov previsoke in da jih je treba znižati. »Toda doslej še nihče ni vrnil ničesar,« je še dodal Sergio tudi v imenu svojih štirih kolegov in kolegic iz Gibanja 5 zvezd.

Za mala in srednja podjetja novih 60 milijonov evrov

ČEDAD - Evropska investicijska banka (EIB) je Čedajski banki namenila novo tranšo investicijskih sredstev višini 60 milijonov evrov, ki so namenjeni za pomoč malim in srednjim podjetjem za njihove investicijske načrte. Gre za dogovor med EIB in Čedajsko banko, sodelovanje, ki so ga spet obnovili, pa se je začelo že pred štirimi leti. Namenska sredstva predstavljajo pomembno pomoč krajevnemu gospodarstvu, kart je še posebej dobrodošlo v teh kriznih letih. Sredstva podjetja dobijo po nižji obrestni meri, kot bi bilo to mogoče brez sodelovanja EIB, do dolgoročnih posojil pa so upravičena podjetja, ki vlagajo v razvoj, pa tudi drugi gospodarski dejavniki iz sektorjev tako imenovanega zelenega gospodarstva.

Pri Splitu velik požar

SPLIT - Več kot 150 hrvaških gasilcev se od torka zvečer bori s požarom, ki je zajel več kot 150 hektarjev borovega gozda, trave in nizkih rastlin na hribu Mosor. Kljub močni burji, ki je razpihovala požar, so gasilci hiše, pa tudi raketo bazo hrvaške vojske obvarovali pred ognjenimi zublji. Nekaj prebivalcev so evakuirali. Lažje ranjen je bil gasilec.

Takoj ko se je zdanilo, sta na pomoč na območju Sinitnega Donjega in Gornjega pohiteli tudi dve gasilski letali, poročajo hrvaški mediji. S prihodom letal je pričakovati, da bo požar kmalu pod nadzorom, je napovedal gasilski poveljnik. Gasilcem so pomagali tudi lokalni prebivalci, ki so hiše polivali z vodo, da bi preprečili požar, ki je izbruhnil v torek okoli 19.30. Sumijo, da je bil požar podtaknjen, ker se je v kratkem času pojavil na treh koncih.

»Idejno za piromane, konec dneva, v času ko se je burja stopnjevala in ni bilo možnosti, da bi posredovala gasilska letala,« je povzel izjave prebivalcev Jutarnji list na svoji spletni strani. Medtem je zagrebška policija sporočila, da je minulo noč požar izbruhnil tudi v zapuščenih stavbi v zahodnem delu mesta, pri čemer je umrla ena oseba.

TRŽAŠKA OBČINA - Na torkovi seji rajonskega sveta

Hitra železnica: Vzhodni Kras proti Cosolinijevemu odboru

Vzhodnokraški rajonski svet izrekel negativno mnenje o sklepu, ki dopušča možnost hitre železnice

Vzhodnokraški rajonski svet je izrekel negativno mnenje o sklepu o visokohitrostni železnici, ki ga je bil izdelal tržaški občinski odbor ter s tem potrdil svoj večkrat ponovljeni »Ne!« gradnji proge hitre železnice na kraškem ozemlju. Obenem je podprl resolucijo, v kateri poziva tržaškega župana in njegov odbor, naj se zavzame za posodobitev obstoječih železniških povezav.

Cosolinijeva uprava je pred dnevi sprejela nov sklep o gradnji visokohitrostne železnice. V njem pa se ni izrekla niti za gradnjo nove proge, niti proti. Tako pilotovsko odločitev sta že obsodila tako Zveza leveice v tržaški mestni skupščini kot Gibanje petih zvezd.

Tržaški občinski svet je že lani odobril sklep o gradnji hitre železnice. V njem je zelo jasno zapisano, da bo dokončno mnenje o načrtu odvisno od sprejema devetnajstih ugovorov, ki jih je občina vložila načrtovalcu, družbi Italfer. Slednja je ugodila le trem ugovorom, ostale je obšla.

Ob pregledu dokumentacije so občinski tehnični uradi izrekli negativno mnenje o načrtu, ker družba Italfer pač ni ugodila zahtevam občinskega sveta. Kljub temu pa se je Cosolinijeva uprava odločila, da v novem sklepu ne izreče svojega mnenja.

Ta sklep je bil te dni dan v presojo posameznim rajonskim svetom, da bi izrekli svoja mnenja pred dokončno odločitvijo mestne skupščine.

Na Vzhodnem Krasu so odlok Cosolinijeve uprave negativno ocenili. Predsednik Marko Milkovič je spomnil, da se je rajonski svet v preteklosti že večkrat izrekel proti gradnji hitre železnice. Družba Italfer ni odgovorila na celo vrsto ugovorov, ki so bili predstavljeni v prejšnjih sklepih tržaškega občinskega sveta. Zaradi tega je menil, da bi se morala Cosolinijeva uprava tokrat izreči negativno o načrtu proge visokohitrostne železnice, in da je dejstvo, da se o tem ni izrekla, povsem nezadostno.

Milkovičevo stališče so osvojili vsi rajonski svetniki levosredinske večine, razen Mateja Iscre (Demokratska stranka). Ta se je pri glasovanju vzdržal, kar sta storila tudi svetnika desnosredinske opozicije Carmela Palumbo (Dipiazzova lista) in Gabriella Rebeschini (Severna liga). Negativno mnenje o sklepu občinskega odbora pa so ob predsedniku Milkoviču podprli še svetniki Demokratske stranke Stani Kalc, Luca Savino, Valentina Baldas in Giuseppe Corica ter svetnik Slovenske skupnosti Marko De Luisa.

Pač pa je Iscra v imenu Demokratske stranke predložil resolucijo, ki poziva župana, naj poseže »pri odgovornih, da bi čim prej posodobili obstoječe železniške povezave in s tem izboljšale povezave mesta in pristanišča z zaledjem.« Resolucija je bila odobrena soglasno.

M.K.

Marko Milkovič

KROMA

Matej Iscra

KROMA

ŽELEZNICA - Proga TAV ni več aktualna Legambiente in WWF: Telenovele naj bo konec

Dežela FJK naj naredi že enkrat konec anahronistični telenoveli glede visokohitrostne železnice na Tržaškem krasu. To je poziv, ki sta ga v imenu združenj Legambiente in WWF včeraj na srečanju z novinarji nameni la deželni upravi Andrea Wehrenfennig in Dario Predonzan. Družbi RFI sta očitala, da vodi postopek za oceno okoljskega vpliva v nasprotju z zakonskimi predpisi, saj so zadevno gradivo posredovali le deželnim uradom, slednji pa krajevnim upravam, medtem ko javnosti vsa dokumentacija ni dostopna, kot bi morala biti po predpisih. Že desetletna zgodba o progi TAV pa je danes povsem izven stvarnosti, menijo pri WWF in Legambiente. Ob ugotovitvi, da se je sam komisar za železniško progo Benetke-Trst Bortolo Mainardi jasno opredelil za posodobitev sedanje trase do Tržiča, je iz okoljskega, ekonomskega in tehničnega vidika povsem nesmiselno še naprej načrtovati progo TAV samo v njenem končnem, kraškem delu.

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET - Zasedanje gospodarskega omizja

Trst potrebuje naložbe

Trst nujno potrebuje naložbe in je zato potrebno storiti vse, da se privabi investicije in da se spodbuja podjetništvo. Gospodarska kriza je prizadela vse v vseh sektorjih, zato so potrebni ukrepi v raznih panogah. Javna uprava ima pri tem pomembno besedo, nihče pa ne sme počutiti prikrajšanega zaradi te ali one izbire, saj ne namerava nihče oškodovati nikogar.

To je poudaril tržaški župan Roberto Cosolini na zasedanju gospodarskega omizja, ki je bilo včeraj popoldne v dvorani tržaškega občinskega sveta. Zasedanje sta sklicala župan Cosolini in tržaški občinski odbornik za razvoj in gospodarske dejavnosti Edi Kraus, ki sta se o perspektivah in načrtih za preporod tržaškega gospodarstva pogovarjala s predstavniki raznih stanovskih organizacij in sindikatov. Seja je sledila srečanju, ki je bilo pred nedavnim in na katerem je odbornik Kraus predstavil dokument z ukrepi in predlogi za razvoj tržaške ekonomije, ki ga je izdelala občinska uprava. Včerajšnje zasedanje je bilo namenjeno za razpravo o nakazanih smernicah, prizadevanja za preporod tržaške ekonomije pa so včeraj še razvili in nadgradili.

Na seji so bili še predvsem v ospredju novi projekti in nove zahteve za rast mesta in ozemlja, od železniških in prometnih povezav do naložb za ovrednotenje kmetijstva na Krasu, na kar je opozoril predsednik Kmečke zveze Franc Fabec. Ta se je med drugim zavzel tudi za ovrednote-

Gospodarsko omizje je zasedalo v dvorani tržaškega občinskega sveta

KROMA

nje paštnov in vina Prosecco, še zlasti glede ohranjanja kulturne identitete. Odbornik Kraus je zagotovil pomoč občinske uprave.

Sicer je bil poudarek na več pomembnih sektorjih in napovedanih pobudah. Med temi so bili še predvsem nova železniška povezava med Trstom in Milanom (od decembra bo potovanje trajalo samo 3 ure in 40 minut), napovedana 30-milijonska naložba za izboljšanje železniške povezave med Trstom in Benetkami oz. Mestrami, ovrednotenje in razvoj ronskega letališča in preobrazba škedenjske železarne. Glede povezav je bilo tudi rečeno, da je treba izboljšati povezave z ronskim letališčem

in z Brnikom. Cosolini je tudi laskavo ocenil načrt podjetnika Giovannija Arvedija za prevzem železarne, govoril pa je tudi o novem občinskem načrtu za trgovino, ki predvideva med drugim 50 tisoč novih kvadratnih metrov za veliko distribucijo. Govor je bil tudi o pobudah za razvoj turističnega sektorja ter o bonifikacijah v industrijski coni. Župan je nenazadnje govoril tudi o načrtovani gradnji podzemnega parkirišča na tržaškem nabrežju, ki predvideva naložbo 40 milijonov evrov. Dela naj bi stekla spomladi, je povedal Cosolini in dodal, da bodo nastala tudi mnoga nova delovna mesta.

A.G.

ČRNA KRONIKA Strankam ni izdajala računov

Tržaška finančna straža redno preverja delovanje trgovin, restavracij, barov in gostinskih obratov ter je med drugim pri tem pozorna do ustreznega izdajanja računov strankam. Včeraj je odredila tridnevno zaprtje trgovine z oblačili v mestnem središču. Lastnica, ženska kitajske narodnosti, namreč redno ni izdajala strankam potrebne računa ob prodaji blaga. Finančni stražniki so njeno početje dalj časa nadzorovali in, ker so se podobne nezakonitosti v trgovini že pripetile (vsaj štirikrat v petih letih), so opozorili deželno agencijo za prihodke, ki je odredila tridnevno zaprtje trgovine.

Kam pa kam s ponarejenimi dokumenti?

Tržaška mejna policija je med rednim nadzorom pri nekdanjem mejnem prehodu pri Fernetičih v teh dneh naletela na več nezakonitosti. Policisti so ustavili 30-letnega romunskega državljan L.C. Pri preverjanju dokumentov avtomobila so ugotovili, da razpolaga s ponarejenimi zavarovalnimi dokumenti. Moškega so prijavi in mu naložili slano globo, vozilo pa zasegli. Sicer pa ni bil to edini tak primer, saj sta s podobnimi, lažnimi dokumenti vozila skušala policiste prelisčiti tudi druga dva romunska državljan, 22-letni C.A.T. in 25-letni D.G.R., ki sta predstavila ponarejeno potrdilo o opravljenem tehničnem pregledu in pa ponarejeno vozniško dovoljenje.

Razpisa za izredna vzdrževalna dela

Cestno podjetje Anas naj bi v današnjem Uradnem listu objavilo kar dva razpisa za izvajanje izrednih vzdrževalnih del na območju dežele Furlanije-Juljske krajine za skupne 3 milijone evrov.

Prvi razpis zadeva varnostno sanacijo viadukta tržaškega 7. pomola oz. njegovo prilagoditev protipotesnim gradbenim predpisom. V tem primeru gre za del viadukta ob hitri cesti, med predorom pri Katinari in 7. pomolom. Poseg naj bi zahteval skupno nad 2,8 milijona evrov in naj bi trajal leto dni. Prav tako »tržaški« pa je tudi drugi razpis: tokrat gre za utrđitev petih viaduktov na državni cesti 202 (med 9,850 in 12,200 km). Skupno naj bi dela stala 618 tisoč evrov in trajala naj bi 252 dni. Oba primera izrednih vzdrževalnih del se vključujeta v nujne posege, ki jih predvidevata dekret za rast in razvoj gospodarstva ter načrt za izredno vzdrževanje, ki ga določa konvencija z ministrom za infrastrukture in prevoze.

Kdor študira medicino v Trstu, se hitro zaposli

Po podatkih, ki jih redno objavlja meduniverzitetni konzorcij Alma-Laurea, in jih je pred dnevi povzela tudi 'Exposanita' -mednarodna prireditelj, ki se posveča zdravstvu in oskrbi, je 65 odstotkov mladih Italijanov, ki je v letu 2011 diplomiralo iz medicinsko-zdravstvenih predmetov na tržaški univerzi, našlo zaposlitev že leto dni po zaključenem študiju. Seveda so podatki navdse razveseljivi in kaže, da se je podoben trend uveljavil tudi na državni ravni, kjer beležijo 61 odstotkov novih zaposlitev.

Podatki se poglabljajo tudi v plače: kdor je diplomiral na tržaški univerzi iz medicinskih ved, lahko računa na 1500 evrov mesečne plače že takoj na začetku delovne kariere; na državni ravni pa se prve plače v povprečju sučejo okrog 1192 evrov. Zanimivo je še zabeležiti, da je tržaška univerza na 12. mestu glede na število zaposlenih eno leto po opravljenem študiju (prva je univerza iz Sassarija, kateri sledi univerza iz Verone), vendar je prva, kar se višine prve plače tiče.

Podatke bodo podrobneje analizirali na prihodnji Exposanita, ki bo zaživela v Bologni od 21. do 24. maja prihodnje leto.

Razstava za Emergency

Umetnica Manuela Marussi in tržaška skupina prostovoljcev humanitarnega združenja Emergency prirejata solidarnostno prireditev, ki jo je podprla tudi tržaška občinska uprava. Umetniki za Emergency je naslov razstave, ki bo ob 10-letnici delovanja tržaške skupine zaživela v soboto, 7. septembra, v dvorani Giubileo hotela Filoxenia v Ulici Mazzini 3. Številni tržaški umetniki so darovali svoja dela, s prodajo katerih bodo zbirali prispevke za delovanje Emergency. Hkrati bo na ogled tudi fotografska razstava Programma Italia, ki ponuja vpogled v pomoč, ki jo človekoljubna organizacija nudi priseljencem in ljudem v stiski na italijanskih tleh. Razstavo bodo odprli 7. septembra ob 18.30 ob glasbeni spremljavi in video pozdravu predsednice Cecilie Strada. Na ogled bo do sobote, 14. septembra.

GOSPODARSKA KRIZA - Pogovor s članico Konzorcija obrtna cona Dolina Aleksandro Pangerc

»Nikdar ne moreš vedeti, kaj te čaka naslednji dan«

Zelo težko je v tem težkem kriznem obdobju voditi podjetje na osnovi kriterijev, ki so veljali še do včeraj. Če nudiš po eni strani kakovost in resnost, ti pretirana birokracija in hudo obdavčevanje domala onemogočata uspešno poslovanje. Danes moraš biti skratka vsak dan izredno pozoren, ker ne veš, kaj te čaka naslednji dan. Gospodarska kriza je namreč vse še zaostri in so se težave nakočile.

To je veljalo in še velja tudi za podjetja v obrtni coni v dolinski občini. Tista, ki so uspešno kljubovala krizi do danes in bodo zdržala do konca leta, pa bodo nedvomno prebledla krizo in preživela.

To nam je povedala podjetnica in aktivna članica Konzorcija obrtna cona Dolina Aleksandra Pangerc, ki smo jo včeraj vprašali za oceno glede poslovanja podjetij v dolinski obrtni coni po večletni gospodarski krizi. Izšla je slika, ki je še kar podobna položaju v zgonski obrtni coni. Kot smo poročali pred kratkim, so tamkajšnja podjetja v glavnem uspešno kljubovala gospodarski krizi in so še vedno zdrava in aktivna, čeprav je bilo dela v zadnjih dveh letih vedno manj in je

bil zato marsikdo v težavah. V Dolini so nekaj družb zaprli, toda večina podjetij še posluje. V zadnjih letih pa so se ta podjetja prestrukturirala ali zmanjšala.

Skratka, pilotni projekt iz 80. let, iz katerega je po zaslugi Dušana Pangerca in tedanjega dolinskega župana Edvina Švaba ter z aktivno vlogo Slovenskega deželnega gospodarskega združenja leta 1993 prišlo do odprtja 12 hal, še vedno deluje. Povedati gre, da so pobudniki vodili neposredno dela, od začetka gradnje do zaključka del. V začetku je bilo v

obrotni coni 23 podjetij, od katerih je večina še aktivnih. To je bil sila pomemben zaspek za takratne podjetnike, ki so navadno razpolagali z majhnimi delavnicami, na osnovi te pobude pa so kasneje nastali mnogi evropski projekti ob meji.

V teku dveh desetletij so nekateri podjetniki odšli in drugi prišli in je tako v bistvu še vedno aktivnih okrog 20 podjetij, ki se ukvarjajo pretežno z vsem, kar zadeva avtomobil in hišo. V obrtni coni lahko dobimo namreč podjetja s številnih področij, od gradbeništva do industrijske železokrivnice, avtoličarstva, električarjev, inštalaterjev ali proizvajalcev oken.

Podjetja so tekom let zabeležila neverjeten razvoj in uspeh, je poudarila Aleksandra Pangerc. Temeljila so na družinskem podjetju in se generacijsko obnavljala ter ustvarila 120 do 150 novih delovnih mest. Veliko podjetij je tudi prejelo vse potrebne certifikate na državni in na mednarodni ravni in zanje lahko velja ugotovitev, da so vselej vlagala v znanje, specializacijo in usposabljanje.

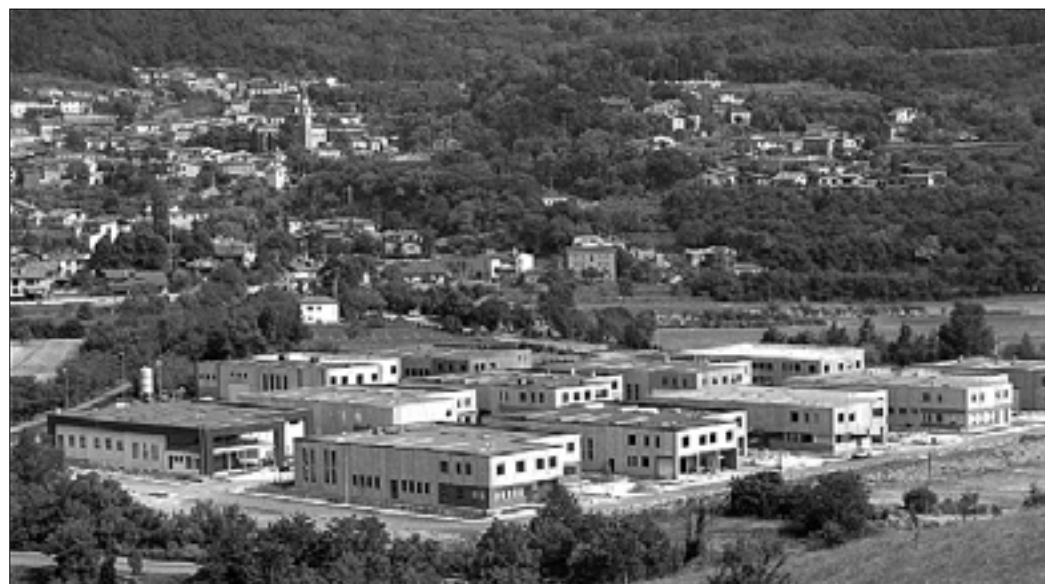
Prvi znak gospodarske krize je bil propad zgodovinskega podjetja Graphart, ko so vsi občutili, da izgu-

bljajo svojega člana. Kriza je dejansko prizadela vse panoge v dolinski obrtni coni. Če se omejimo na hišo, je kriza ugriznila v gradbeni sektor, v lesene strehe, v pohištvo in tako naprej. Sicer so krizo že doživeli in premagali v 90. letih, je spomnila Pangerc. Toda tokrat gre za nepoznano krizo, ko ni mogoče poznati ne repa ne glave oziroma zakaj se je začela in kako in še predvsem kdaj se bo končala. Danes ne veš, kaj te čaka naslednji dan, je ugotovila naša sogovornica in spomnila, da so prek jasnih in nejasnih davkov podjetja v Italiji danes obdavčena kar za 70 odstotkov. Dalje je delovna sila vedno dražja, a tudi delovni pogoji in plače za delavce postajajo nevzdržni. Če temu dodamo, da je birokracija obupna, je jasno, da je sistem otežkočen v vsakem smislu, je poudarila Pangerc.

Banke niso pri vsem tem nastradale. Toda namesto tega, da bi se pridružile podjetjem, vsaj kot poslovni partner, se je veliko bank obnašalo na zelo previden način, ki je bil morda pretiran in torej negativen. Skratka, niti ene arterije ni bilo, ki bi v tem času podpirala naše gospodarstvo, pravi Pangerc, in je le dobra volja podjetnikov, ki so jamčili z lastnim premoženjem, preprečila, da klonejo pred krizo.

Kaj je torej pred nami? Kot pozitiven in delaven človek sem zaupljiva, je dejala Aleksandra Pangerc. Ko pa bi v našem majhnem politika galarala, kot garajo podjetniki, in bi imela odprte oči in poznala podjetništvo, bi imeli v 30 dneh že prve rezultate, je še poudarila podjetnica, po mnenju katere sta potrebna večja občutljivost ter globlje razumevanje problematike in sploh scenarija. Delati je zato danes, kot rečeno, zelo težko, meni Pangerc. Prvič, ker tvoje poštenosti in garanja ne nagradi nihče; drugič, ker je potrebno biti vsak dan pozorni in skušati predvidevati, kaj bo naslednji dan; in tretjič, ker je treba stalno kljubovati improviziranim podjetnikom.

Aljoša Gašperlin

Zgoraj: Aleksandra Pangerc. Levo: pogled na dolinsko obrtno cono

KROMA

ETNO FESTIVAL - Z 12. izvedbo se priljubljeni festival vrača na prizorišče pri Ponterošu

Spet skupaj »Pod istim nebom«

Danes gost predsednik UI Maurizio Tremul - Jutri v ospredju problem dela - Stojnice s hrano in raznim blagom - Zvečer glasba

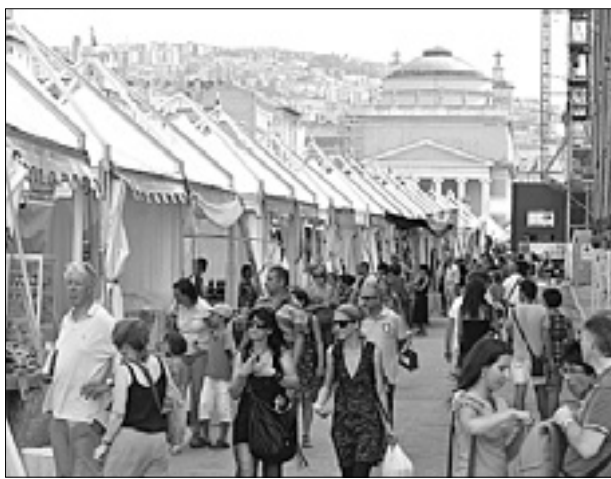
Danes se na Ponterošo in okoliške ulice vrača priljubljeni etno festival Sotto lo steso cielo (Pod istim nebom), ki bo letos doživel 12. izdajo. Festival glasbe, kulinarike, debatnih srečanj in ustvarjalnosti že od leta 2002 oživlja mesto z glasbenimi dogodki, literarnimi sukanji, pravljičnimi delavnicami in drugimi nepozabnimi predstavami, ki so brezplačne za obiskovalce.

Podrobnosti štiridnevnega festivalskega dogajanja so organizatorji predstavili na novinarski konferenci, ki jo je gostil občinski odbornik za gospodarski razvoj Edi Kraus. Osrednji organizator je še naprej združenje L'Aciesse - Confesercenti, organizacijo dogodka pa je podprla tudi občinska uprava, ki je zaslužna za to, da se je prireditev vrnila na svoje prvotno prizorišče, potem ko sta se prejšnji dve izdaji dogajali na Nabrežju.

Prireditev je predstavil deželni predsednik Confesercenti FVG Giuseppe Giovarruscio, ki je spomnil, da bo festival trajal od danes do nedelje, 8. septembra. Dogajalo se bo na Ponterošu, v Ul. Cassa di Risparmio in na novem mostu Joyce, kjer bo

Po dveh letih se festival vrača na tradicionalno prizorišče ob Ponterošu

ARHIV

do v prav posebnem ambientu zavrteli kratkometražne filme. Izvedli smo tudi, da se bo letošnja izdaja vrtela okrog zelo aktualne teme - dela, o katerem se bo med drugim govorilo na okroglih mizah. Festival je namreč sestavljen iz okroglih miz, otroških delavnic, predstavitev knjig in večernih koncertov, ob vsem tem pa lahko obiskovalci

obiščejo tudi stojnice s kulinaricnimi dobrotami in z različnim blagom, je dejal Giovarruscio in dodal, da sodi med temeljne cilje festivala podpiranje družbene in kulturne integracije.

Večerni program je predstavil Fausto Vilevich, ki je napovedal žanrsko različne koncerte. Drevo bo oder na Ponterošu zase-

del komik in imitator Flavio Furian. Jutri zvečer bodo nastopili člani zasedbe Démodé, sobotni večer bo v znamenju klezmer glasbe, ki jo bosta občinstvu približala zasedba Alef band in Davide Casali, sklepni večer pa bo v znamenju modernega jazzja in gipsy ritmov, ki jih bodo zaigrali člani zasebe Mocambo Swing. Vsi koncerti se bodo začeli ob 21. uri, zaključili pa se bodo ob 23. uri, kakor predvideva nov občinski odlok o nočnem življenju. V soju žarometov bodo tudi plesalci različnih tržaških plesnih šol, ki bodo svoje večine predstavljali vsak dan ob 18. uri. Otroci bodo na svoj račun prišli vsak dan ob 17. uri, ko se bodo pod prav posebnim mongolskim šotorom v Ul. Cassa di Risparmio lahko udeležili ustvarjalnih delavnic, ki jih bo vodilo združenje AnDanDes.

Festival bo do nedelje ponudil zelo pester program, ki se bo uradno začel že danes popoldne ob 17. uri, ko ga bodo odprli predstavniki Mestne hiše. Takoj zatem pa se bo začel program, ki bo v znamenju likovne umetnosti in literature, o kateri bo nekaj povedal Maurizio Tremul, sicer predsednik izvršnega odbora Unije Italijanov v Istri. (sč)

Konec tedna Gročana vabi na septembrski praznik

SKD Krasno polje pod pokroviteljstvom in v sodelovanju z Občino Dolina in pripravljanim odborom Dnevov kmetijstva, ribištva in gozdarstva ter ob podpori Zadrudne kraške banke in družbe Siot-Tal prireja od jutri do nedelje v Gročani septembrski vaški praznik s prodajno razstavo tipičnih pridelkov Krasa in Brega. Praznovanje se bo začelo jutri ob 19. uri z odprtjem kioskov in zabavo s skupino Ni panike. V soboto bodo ob 17. uri odprli kioske in prodajno razstavo tipičnih pridelkov, ob 19. uri pa bo ples s skupino Orange juice. V nedeljo pa bodo kioske in prodajno razstavo odprli že ob 10. uri, medtem ko bo ob 17.30 prisotne pozdravila županja Občine Dolina Fulvia Premolin, nastopila pa bo tudi godba na pihala Viktor Parma iz Trebč, medtem ko bo ob 19. uri ples s skupino Lisjaki.

Kounellisova razstava odpira jutri svoja vrata

V razstavnem prostoru bivše ribarnice na tržaškem nabrežju bodo jutri ob 18. uri odprli razstavo del grškega umetnika Jannisa Kounellis, ki bo do 6. januarja 2014 na ogled od ponedeljka do petka med 11. in 13. ter med 17. in 20. uro, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa med 10. in 20. uro.

Park človeških virov

V okviru festivala Gledališča v gledališču, ki ga v sodelovanju s Slovenskim stalnim gledališčem prireja Pokrajina Trst, bo drevo v gledališču Basaglia v parku bivše umobolnice pri Sv. Ivanu ob 21. uri na sporedu kolektivna predstava Parko Risorse Umane (Park človeških virov). Gre za prvo produkcijo združenja Hiša gledališč, ki združuje več tržaških gledališč oz. gledaliških skupin.

Danes voden ogled po Petrarkovem muzeju

V Petrarkovem in Piccolominijevem muzeju v Ul. Madonna del Mare 13 bo danes ob 17. uri voden ogled po razstavljenih starih knjigah in tiskovinah ter umetninah iz zapuščine Domenica Rossettija.

Milje: stari običaji in lubenice

Na Marconijevem trgu v Miljah bo danes ob 10. uri zaključni praznik pobude V iskanju starih običajev, ki je bila sad sodelovanja miljskega doma za ostarele in mladih, ki so obiskovali dopoldanska rekreacijska središča. Ob tej priložnosti se bodo tako mladi kot starejši pomerili v jedenju lubenic.

Možinovi gojenci se bodo srečali z občinstvom

V okviru razstave Duh barve in prijateljstva se bodo danes v galeriji Rettori Tribbio ob 18. uri gojenci ateljeja slikarja Livia Možine srečali z občinstvom ob prisotnosti Možine in Marianne Accerboni, ki je razstavo postavila.

Skolesom proti raku na dojki

V nedeljo bo Gaetano Parise, biomedicinski tehnik iz športnik iz Verone, ob 9.30 štartal s tržaškega Velikega trga na dolgo kolesarjenje ob italijanski obali, ki se bo zaključila 6. oktobra v Ventimigli. Parise namerava prekosariti 3700 kilometrov obale skozi ozemlja 13 dežel in 44 pokrajin in to z dvojnimi cilji: opozoriti na pomen preventive in raziskovanja na področju boja proti raku na dojki, pri čemer so svoje pokroviteljstvo nad pobudo dali zdravstveno podjetje št. 21, dalje program promocije gibanja Dežele Veneto in Italijanska zveza prijateljev kolesarjenja.

OPČINE - Skladatelj Blaž Rojko na jesenskem seminarju za šolnike

Poziv vzgojiteljicam: Otrok naj ustvarja glasbo

Učitelji tudi o podajanju pravljic in negi govora - Danes predavanja za profesorje

Življenje je kot hec, ne smemo ga jemati prereno, v njem srečamo sopotnike in se trudimo, da damo del sebe tem, ki so nam zaupani, ker se vse dogaja z nekim namenom, tudi to, da naletimo na trmastega otroka. To je pomembno tudi za vzgojiteljice v otroških vrtcih, ki konec koncev z otroki preživijo več časa kot njihovi starši in katerim je včeraj dopoldne skladatelj, zborovodja in vzgojitelj Blaž Rojko predaval v dvorani Zadrúžne kraške banke na Opčinah, ki se je v določenih trenutkih spremenila tudi v plesišče.

Srečanje z Rojkom je potekalo v okviru drugega dne 48. jesenskega seminarja za vzgojitelje, učitelje in profesorje šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji, ki je po torkovem slavnostnem odprtju včeraj stopil v živo z začetkom delovanja ciljnih skupin. Rojkova skupina je bila namenjena vzgojiteljicam, tema srečanja pa je bila Razvijanje elementarne glasbene ustvarjalnosti.

Otrok, je uvodoma dejal predavatelj, namreč mora ustvarjati glasbo in edina dilema je, kako naj jo ustvarja. Velik pomen ima tu zborovsko petje, ki po Rojkovem prepričanju pozitivno vpliva na kakovost življenja posameznika, zelo pomembno je za človekovo psihofizično zdravje, saj s petjem kar na-

enkrat ne bomo več sami, bomo bolj zdravi, ker petje krepi tudi imunski sistem. Obenem glasba tudi povezuje, poleg tega lahko človeka pomirja ali ga tudi razburja (primer prvega je Mozart, primer drugega pa Wagner, je opozoril Rojko).

Otrok s svojim rojstvom prinese na svet elementaren ritmični posluš, saj že v materinem trebuhu sliši ritem, bitje srca, ta posluš pa je treba dalje razvijati. Pri tem se mora odrasla oseba oz. vzgojitelj sprostiti, saj to na otroke dobro vpliva, pri učenju novih pesmic pa je dobro med učenjem besedila delati tudi druge stvari, otroke je treba navajati tudi na ritmične motive in pavze, velik pomen pri krojenju nadaljnje poti pa ima domišljija.

Poleg ritmičnega ima vsak otrok tudi elementaren melodični posluš, ki pa ga razvijamo in negujemo bodisi z uglaševanjem, predvsem pa s kakovostnim govorom. Tako branje, še bolj pa pripovedovanje zgodbic pomaga pri razvijanju posluš, pri čemer se bodo otroci spomnili tistega, kar jim bomo zares dali iz srca, je dejal Rojko, ki je opozoril tudi na pomen pravičnega dihanja in sproščenosti telesa pri petju ter udeležence seminarja zaposlil z vrsto praktičnih poskusov in vaj.

Kot že rečeno, je bila delavnica glasbene ustvarjalnosti namenjena vzgojiteljicam, medtem ko so se učiteljice in učitelji osnovnih šol včeraj zbrali v prostorih openske OŠ Franceca Bevka, kjer so imele na voljo štiri skupine. Ob tej priložnosti je na seminarju nastopila tudi znana slovenska pravljíčarka, pripovedovalka, pevka in zbirateljica ljudskega blaga Ljoba Jenče, ki je vodila skupino, posvečeno umetnosti pripovedovanja pravljíc oz. izkušnji govora med knjigo in živo besedo. V ostalih skupinah so predavale Neža Ana Rojko, ki se je posvetila negi glasu in kulturi govora, dalje Bernarda Moravec in Kristina Prosen, ki sta govorili o sodobnih didaktičnih pristopih pri naravoslovju, medtem ko je Fani Čeh predavala o varnosti in prvi pomoči v šoli ter vlogi učitelja na tem področju.

Večino omenjenih delavnic bodo ponovili jutri na NSS Ivana Trinka v Gorici za vzgojitelje in učitelje vrtec in šol z Goriškega in iz Špetra, medtem ko bodo danes na NSS Frana Levstika na Proseku in v dvorani ZKB na Opčinah stekla predavanja oz. delavnice za profesorje nižjih in višjih srednjih šol. Seminar bo potekal v dopoldanskih urah in sicer med 9. uro in 10.30 ter med 11. uro in 12.30. (iz)

Vzgojiteljicam je o glasbeni ustvarjalnosti govoril Blaž Rojko ...

KROMA

...Učiteljicam pa je o pripovedovanju pravljíc govorila Ljoba Jenče

KROMA

CEROVLJE - Od jutri do nedelje

Tretji konjeniški praznik Skvadre Uoo

Jutri se bodo napolnili v Cerovlje s svojimi konji in kočijami konjeniki in kočijaži s Tržaškega, Goriškega, Furlanije in Slovenije, ki se bodo v idilični zahodno-kraški vasi ob vznožju Grmade udeležili praznika Konji na Krasu. Praznik tretje leto zapored prireja slovensko amatersko konjeniško društvo Skvadra Uoo iz Nabrežine in se bo zaključil pozno zvečer v nedeljo, 8. septembra, ko bodo kočijaži in konjeniki pospremili živali v domače hleve.

Prireditve izstopa po svoji posebnosti, namenjena je ljubiteljem konj in vseh živali ter narave nasploh. Prav posebno pa je prirojena za otroke, ki se bodo lahko približali in tudi zajahali te plemenite živali, popolnoma varno pod nadzorstvom izkušenih konjenikov. Za najmlajše je priskrbljen tudi otroški koticček z animatorji, ki jih bodo spremljali pri igrah s konjsko tematiko.

Odrasli in otroci se bodo lahko pejlali s kočijami, ki bodo v soboto in nedeljo nepretrgoma vozile po kolovozih okoli Grmade, si ogledali konjske igre in tekme kočij, sodelovali pri ljudskih igrah in tekmovanju za najboljšo sladico. V petek popoldne, ko se bodo konji odpočili od poti do Cerovlj, se bodo med sabo pomerili igralci s kartami na turnirju briškole. Za vsa tekmovanja so organizatorji pripravili slastne in bogate nagrade.

Letos bo na ceroveljskem prazniku prisoten tudi vrhunski konjeniški šport, saj bosta v soboto dve tekmovanji kočij, uvrščeni v deželno prvenstvo kočijaškega združenja AFAC, pri katerih bo sodelovalo nekaj deset tko tekmovalcev iz severne Italije.

Skvadra Uoo je poskrbela tudi za pester in raznolik glasbeni program: v petek zvečer bodo lahko starejši občujali spomine na 70. in 80. leta prejšnjega stoletja in poskakovali ob disko popevkah, ki jih bo vrtela dee-jay skupina Best Company, v soboto zvečer bo na vrsti mlad, a uveljavljen ansambel Kraški muzikanti. V nedeljo popoldne bo do zaključka praznika na vrsti »country« glasba s koncertom skupine Fool Brand, ki jo prištevamo k najboljšim te zvrsti v Italiji.

Za lačne želodce bodo iz kuhinje prihajale slastne jedi, pripravljene na kavbojski in na kraški način.

Iz varnostnih razlogov bo v soboto in nedeljo prepovedan promet motornih vozil na prireditvenem prostoru od vižoveljskega športnega igrišča do vhoda v Cerovlje iz mavhinjske smeri. V bližini cestnih zapor bodo urejena parkirišča. Podroben program in druge informacije o prazniku so na Facebook strani Skvadre Uoo.

FOTOGRAFIJA - Jutri odprtje v galeriji Narodnega doma

Novi tokovi iz Slovenije

Na razstavi Fotomorgana je kustos Denis Volk zbral dela petih slovenskih mlajših avtorjev

Lepljenka z reprodukcijami fotografij petih avtorjev, ki se bodo predstavili na razstavi

Jutri bo prostor galerije Narodnega doma v Trstu ustvarjalno zaživel preko pogledov slovenskih fotografov mlajše generacije. Ob 17. uri bo odprtje razstave Fotomorgana. Kustos Denis Volk želi z razstavami, ki jih je v zadnjih mesecih organiziral v Trstu, omogočiti umetnikom mlajše generacije iz Slovenije, da postanejo prepoznavni tudi v Italiji. Njihove inovativne smernice in sveži pogledi ponujajo gledalcu nova izhodišča k razmišljanju in podoživljanju likovnega sveta. Junija smo tako videli slike Mita Gegiča v soočanju z digitalnimi mediji in Tine Dobrajc z njenimi lutkami ter ilustracijami, tokrat pa je pozornost usmerjena na fotografijo, medij, ki je v našem času še najbolj razširjen in ponuja raznotere izrazne možnosti.

Uroš Acman, Maja Alibegović, Matija Brumen, Jasna Jernejšek in Špela Škulj predstavljajo manjše serije fotografij, ki so nastale v zadnjih letih ali izrecno za to razstavo. Vsak sklop se osredotoča na specifično tematiko in se razlikuje od drugega že po pristopu v uporabi fotografskega medija, ki ga danes polnovredno upoštevamo kot avtonomno izrazno sredstvo, preko katerega umetnik izpoveduje svoje občutje sveta in opažanja. Vsak sklop zato označuje tudi specifičen naslov.

Matija Brumen po rodu iz Maribora je diplomant japonologije in filozofije, končuje magisterij na ljubljanski ALUO, preko serije Nachtobjekte usmerja našo pozornost na nekatere spregledane detajle urbane arhitekture. S posebnim postopkom jih uspe izolirati iz konteksta, tako dobijo mini-

malistični pridih tihožitja. Špela Škulj iz Šempetra pri Gorici je diplomirala iz kulturologije in dalj časa prebivala v Aziji, njene Vanishing landscapes upodabljajo trenutke stapljanja okolja z neskončnostjo, ko se gosta megla razprostire in vodi v presejanje mej časa in prostora. Jasna Jernejšek, po rodu iz Celja, je diplomirala na fakulteti za družbene vede in dokončuje magisterij iz komunikologije, nam pripoveduje, da je Barbi svet lep, kjer se Barbine nezgode iz realnega življenja razblinijo v neizbrisljivem nasmehu njenega Barbi sveta. Maja Alibegović je po diplomi na ALUO v Ljubljani zaključila šolo za kustose in kritike sodobne umetnosti. Njene fotografije so bile nominirane na Essl Art Award in za Emzinovo Fotografijo leta 2011. V seriji Mleko obravnava seksualnost in odnos fotografija do subjekta. Ločuje tip odnosa v realnem življenju od onega, ki se vzpostavi med ustvarjalnim procesom fotografa, ko postane model seksualno osvobojen in posledično ranljivejši. Uroš Acman je po rodu iz Slovenj Gradca, diplomant fotografije na Češkem, podiplomski študij je zaključil v Švici, dokončuje podiplomski študij iz humanistike v Kopru. Razstavlja podobe o letenju iz ciklusa Fei, kjer se sklicuje na mitološko zgodbo o Ikaru in se osredotoča na naše sanje in hrepenenje.

O umetnikih in njihovih delih bo na odprtju spregovoril kustos Denis Volk. Razstava v Narodnem domu bo na ogled do 20. septembra od ponedeljka do petka med 15.30 in 19. uro.

Jasna Merku

Posnetek z lanskega konjskega praznika

ARHIV

GLOSA

Dan posta in molitve ne bo rešil sirijske krize

JOŽE PIRJEVEC

Ker sem prekriziral Sirijo z najetim avtom, mi je potovanje v to osrednjo deželo Bližnjega vzhoda morda ostalo še posebej živo v spominu. Etnični problemi mi kot tržaškemu Slovencu niso tuji, zato sem tudi kmalu razumel vso kompleksnost tamkajšnje družbe. Večino prebivalstva, se pravi nekaj manj kot 80 odstotkov, tvorijo suniti, poleg njih pa živijo tudi kristjani raznih denominacij (10 odstotkov) in alaviti (12 odstotkov), ki so posebna sekta znotraj šiitskega islama. Bistvena razlika med suniti in šiiti je v tem, da priznavajo prvi kot naslednike Mohameda njegove najbolj vplivne učence, drugi pa zagovarjajo družinsko nasledstvo, kar pomeni, da proglašajo za edinega pravega dediča preroka vseh prerokov Alija, moža njegove hčerke. In seveda njune potomce. Alaviti pripisujejo Aliju celo božanske lastnosti kot nekakšnemu Kristusu. Tudi sicer so močno pod vplivom krščanstva, saj vnašajo v svojo religiozno prakso marsikateri element te časovno starejše veroizpovedi.

Ko sem bil v Siriji, je bil še živ Hafez al Asad, ki je vladal trideset let v imenu laično in socialistično usmerjene stranke Baath. Od začetnih idealov te stranke, ki je tudi v drugih državah arabskega sveta skušala modernizirati družbo, je v resnici ostalo le malo. Hafez al Asad se je utaboril na oblasti s podporo svojega alavitskega klana, zaradi tega pa med suniti in kristjani ni bil prav priljubljen. To sem znan predvsem v mestu Hami, kjer je leta 1982 prišlo do upora islamskih integralistov, ki so ga oblasti zadržale v krvi. Nekoliko neprijetno je bilo stanovati v modernem in lepem hotelu, zgrajenem na griču, kjer naj bi bile pokopane žrtve Asadove represije. Kmalu mi je postalo tudi jasno, da namerava Hafez ustvariti dinastijo in prepustiti oblast enemu svojih dveh sinov. V Alepu sta namreč na zunanjih stenah mogočnega gradu, ki so ga zgradili križarji, visela njuna ogromna portreta. Ker je starejši sin Basel

izgubil življenje v avtomobilski nesreči, je po Hafezovi smrti leta 2000 prevzel oblast mlajši Bašar, po poklicu zdravnik. Upati je bilo, da bo zaradi svoje britanske vzgoje uvedel v sirijsko družbo nekaj potrebnih reform, kar se pa ni zgodilo. Morda tudi zato, ker je ujetnik tistih, predvsem alavitskih slojev, iz katerih izhaja.

Ta uvod se mi zdi potreben, da povem kakšen je moj odnos do sirijske tragedije danes. »Arabsko pomlad« sem pozdravil z navdušenjem, ker sem upal, da bo islamski svet vendarle udeležil tisto prenoviteljsko miselnost, ki se je pri nas izrazila v francoski revoluciji, v revoluciji leta 1848 in v oktobrski revoluciji. Zmotil sem se. Za našimi revolucijami je stala mogočna misel angleškega in francoskega razsvetljenstva, italijanske, nemške in slovanske nacionalne prebuje, Marxove, Engelsove in Lenineve socialne misli, medtem ko je za arabsko revolucijo stal internet. Očitno je to premalo. Tistega intelektualnega naboja, ki je potreben, da revolucija zmaga kljub njenim stranpotem in strahotam, v arabskem svetu ni bilo. Naše revolucije so sicer zagrešile strašne zločine, so pa vendar rodile ideje, ki so odločilno spremenile družbo, v kateri živimo. Arabska revolucija zadnjih let tega zaledja ni imela in je zato postala plen najbolj tradicionalnih in zaostalnih sil, prisotnih v lokalni stvarnosti. V Egiptu na primer »Muslimanske bratovščine«. Kako v tem kontekstu ocenjevati dogajanje v Siriji? Z ene strani simpatiziram z nasprotniki Bašarja al-Asada, z druge pa se vendarle bojim, da bodo v primeru, da zmagajo, uvedli teokratski režim, ki bo slabši od sedanjega. V sirijski etnično religiozni technicolor se poleg drugega vmešavajo ZDA s svojo mentaliteto, ki me spominja na črno-beli film hollywoodskega mutastega obdobja. Napoveduje se totalna katastrofa. Škoda, da ne verjamem, da bo dan posta in molitve, ki ga je napovedal papež Frančišek za soboto, kaj pomagal.

VREME OB KONCU TEDNA

Septembrsko poletje s prijetnimi temperaturami

DARKO BRADASSI

Vremenska slika se je po zaslugi azorskega anticiklona, ki se je od zahoda okreplil v prizemlju in suhega in toplega subtropskega zraka v višinah občutno umirila. Ozračje je povsem stanovitno, pred nami je obdobje, ki bi ga lahko imenovali kar septembrsko poletje. Velike vročine, kot ste opazili, ne bo več, temperature bodo prijetne in za ta čas tudi občasno razmeroma visoke, četudi je zelo težko, da se bo živo srebro še dotaknilo 30 stopinj Celzija. V najtoplejših dnevih urah bo večini le kakšna stopinja manj. Toplo bo še dovolj za na morje, pravzaprav bodo razmere kar idealne. Sončnega vremena ne bo manjkalo. Le noči bodo kar sveže, mestoma hladne. Ob veliki stanovitnosti in suhem zraku se namreč tla ponoči hitro ohlajajo.

Ozračje se je po daljšem obdobju, v katerem so se temperature zadrževale pod povprečjem, v zadnjih dneh občutno otoplilo. Radiosonda iz Campoformida pri Vidmu je včeraj opoldne na višini 1500 metrov v prostem ozračju namerila 13 stopinj Celzija, na višini 5880 metrov pa -9,1 stopinj Celzija. Nižji sloji so za približno 2 stopinji Celzija toplejši od dolgoletne normalnosti, višji pa za več kot 5 stopinj Celzija. Taka razporeditev temperature nudi ozračju veliko stanovitnost in izjemno nizko verjetnost za nastajanje kopastih oblakov. Ničta izoterma se je povzpela nad višino 4000 metrov, kar se je zadnjič zgodilo 22. avgusta.

Do vključno nedelje bodo torej vremenske razmere ugodne za na morje in za dejavnosti na prostem kot tudi za izlete v gore. Ozračje bo namreč zaradi subtropskih gmot tudi v gorah stabilno in umirjeno ter med drugim prijetno toplo.

Od ponedeljka kaže na postopen delni spodrslijaj anti-

ciklona. Nad Britansko otočje se bo namreč spustilo mrzlo jedro severnega zraka in bo nastalo ciklonsko območje. Vremenska fronta bo v ponedeljek prešla italijanski sever in se bo, kot kaže, v torek približala našim krajem. Že v ponedeljek bodo nad našim širšim območjem vetrovi obrnili od jugozahoda, od koder bo pritekalo bolj vlažen in nestanovitven zrak. V ponedeljek popoldne in zvečer bodo zlasti v goratem svetu lahko že nastajale prve predfrontalne plohe. Po sedanjih izgledih v torek kaže na vremensko fronto, ki naj bi zajela tudi naše kraje in prinesla vsaj prehodno poslabšanje z ohladitvijo. Šlo naj bi vsekakor za prehodni spodrslijaj anticiklona, ki naj bi se sredi prihodnjega tedna ponovno okreplil in prinesel več sončnega vremena. Skratka, vremensko dogajanje ni več ravno povsem poletno in se vremenska slika že postopno nagiba k jeseni. Vendar zaenkrat kaže na postopen prehod. Sedanji anticiklon ni več tako neomajen kot subtropski v poletnih mesecih in občasno dopušča prehodna poslabšanja tudi s padavinami, kar pa sodi v sezonsko normalnost.

Na sliki: nad večjim delom Evrope se krepi anticiklon

SLOVENSKA ZAMEJSKA SKAVTSKA ORGANIZACIJA - Avgusta na Paljevem nad Plavami v Soško dolini

Tabor voditeljev Mafeking 2013

V letošnjem skavtskem letu si je vodstvo Slovenske zamejske skavtske organizacije zadalo prav poseben cilj, in sicer organizacijo prvega tabora za voditelje. Marsikdo se je spraševal, zakaj je pravzaprav potreben tabor voditeljev, saj je verjetno dovolj en sam poletni tabor; udeleženci tabora vam bodo znali povedati, da je tabor voditeljev zelo koristen, saj lahko na njem vsi voditelji ene organizacije v miru sedejo okoli istega tabornega ognja in skupaj predebatirajo ter razčistujejo svoje dvome o vzgoji in vrednotah.

Tako je tudi bilo na prvem taboru voditeljev SZSO, ki se je odvijal od srede, 7. avgusta, do nedelje, 11. avgusta, na Paljevem nad Plavami v Soški dolini. Tema tabora je bila vojaška bitka, po kateri je Lord Baden Powell tudi zaslovel, saj je ubranil oblegano mesto Mafeking pred sovražnimi napadi tako, da je zaupal nekatere pomembne naloge mladim kadetom. V tem duhu so se tudi voditelji SZSO zbrali v treh različnih krajih, od koder so nato štartali na potovalni del tabora. Na poti je vsaka skupina srečala tri različne pričevalce (sestre Ljudolke, p. Branka Cestnika in zakonca Grudina), ki so pripovedovali o svoji življenjski poklicanosti. Vse tri skupine so noč prebile v bivakih sredi gozdov in divjih živali.

Ko so mladi kadeti prišli drugo jutro na taborni prostor, jih je generalni štab angleške vojske pričakal z dobrodoščico, med katero so morali dokazati svojo spretnost v boju proti Burom, ki so bili na taboru personifikacija za vse tiste težave, ki jih lahko voditelji srečajo na svoji poti, kot npr. preobremenjenost,

Udeleženci avgustovskega tabora za voditelje SZSO v Soški dolini

utrujenost, tiha asimilacija, vaška zaprtost, vrtičkarstvo, narodna nezavednost, slaba organizacija, nedoslednost itd. Vsak dan so voditelji premagovali različne skupine Burov tako s svojimi lastnimi močmi kot s pomočjo nekaterih zunanjih gostov. Po postavljanju šotorov je bila na vrsti prva delavnica, ki sta jo vodila Andrea in Paola iz sorodne organizacije Agesci, s katerimi smo se soočali o odnosih med Slovenci in Italijani v mestih Trst in Gorica ter o organizaciji znotraj posameznih vodstev.

Po uspešno prestani noči, med katero nas je dejansko napadla tudi skupina Burov (klanovcev), so se voditelji osredotočili na svojo zavezo, ki so jo podpi-

sali ob prejemu imenovanja. V ušesih udeležencev so odmevale besede »podpis«, »obvežem«, »vzgoja«, »krščanstvo, slovenstvo, demokracija«, »osebna rast« itd. Voditelji so se tako odkrito pogovorili o težavah pri vzgojnem delu v skavtskih enotah ter se obenem naučili novih energij za svoje nadaljnje delo z mladimi. Tudi popoldanski del je bil namenjen notranjim dilemam organizacije. Voditelji so se domenili za marsikatero formalno spremembo v organizaciji, ki bo šla v smer še večjega poenotenja delovanja, za druge spremembe pa so definirali pot, ki jo bo treba prehoditi v bodoče. Večerni del petkovskega dne je minil v znamenju bdenja RP, ko so vodite-

lji razmišljali o miru ter pripravili za večerno sv. mašo nekaj prizorov o svojih razmišljanjih. Sv. mašo je ob soju bakel daroval v večernih urah p. Branko Cestnik, ki je bil del generalnega štaba angleške vojske, torej vodstva tabora, in predstavljal pomembno obogatitev za vse voditelje. Duhovni trenutek se je v petkovi noči nadaljeval z bdenjem, ko so se voditelji celo noč vrstili ob ognju in pred sabo imeli zvezek z mislimi, v katerega so lahko zapisali svoja razmišljanja in občutja.

Sobotni dan je bil posvečen vpetosti organizacije v zamejsko družbo. O tem so se voditelji pogovarjali s Krotkim bivolum (Ivrom Jevnikarjem), ki je za-

četno podal svoje razmišljanje o zgodovinskem razvoju organizacije, nato pa se je razvila zanimiva in navdse poučna debata o pojmu »zamejska« v nazivu organizacije, o narodni opredeljenosti, o odnosih do Slovencev iz matice in do Italijanov, o vlogi, ki jo ima SZSO v družbi Slovencev v Italiji. Zaključna delavnica pa se je dotaknila tematike, ki je morda v organizaciji še najbolj žgoča, in sicer tematike duhovnosti, oz. kako posredovati duhovnost mladim članom. Delavnico je vodil sam p. Branko Cestnik, ki je začel z izzivalnim vprašanjem vsakemu udeležencu posebej: »Bog je ali ga ni?«. Potem ko je vsak imel na razpolago deset minut razmišljanja, je p. Branko razložil situacijo duhovnosti v Evropi, ki se bistveno razlikuje od svetovne situacije. Med delavnico, ki je sledila, pa so imeli voditelji priložnost, da so lahko izrazili vse svoje dvome, da so se pogovorili o svojih izkušnjah in tako je lahko vsak pridobil nove izzive za nadaljnje delo tudi na duhovnem področju.

Tabor voditeljev se je zaključil v nedeljo s sv. mašo, po kateri je sledil obred, med katerim je vsak voditelj postavil na vrh svojo ruto, naredil voz na vrvi, ki je nato vse voditelje povezovala v skupnost. Voditelji so po podiranju tabornega prostora odšli z globokim spoznanjem v srce, da s svojim delovanjem zapuščajo svet boljši, kot so ga našli, da delujejo v dobro sebe in svojih varovancev in zato tudi v dobro celotni družbi, ki jo sooblikujejo. S tem prepričanjem bodo jeseni ponovno pripripi za vajeti in gotovo začeli skavtsko leto z novim, verjetno bolj gorečim, zagonom.

Vestna vidra

GLASBA - Državni orkester italijanskih konservatorijev

Iz Trsta na Verdijevo turnejo

Izbor najboljših mladih orkestrašev in pevcev iz 34 konservatorijev bo v Trstu nastopil v nedeljo v opernem gledališču

Po poletni glasbeni suši se Trstu obeta živahna in privlačna jesen, ki bo ta konec tedna zaživela v znamenju mladosti: najprej s tekmovanjem in koncertom nagrajencev Mednarodnega natečaja Trio di Trieste-Tržaški trio, ki bo v soboto, 7. septembra, ob 20.30 v Mali dvorani gledališča Verdi, dan kasneje pa bo na odru Velike dvorane zaigral Državni orkester konservatorijev, sestav, ki bo prvič nastopil v Trstu, a se je v zadnjih letih že uspešno udeležil pomembnih dogodkov v Italiji in tujini s turnejami, ki so obiskale Francijo, Kitajsko in Južno Korejo. Enainsedemdeset orkestrašev in pet pevcev, ki prihajajo iz štiriinšestdesetih konservatorijev, te dni vadi v gledališču Verdi pod vodstvom mladega dirigenta Antonina Foglianija, ki ima že bogat curriculum in na tržaškem konservatoriju vodi tečaj za dirigiranje. Za pobudo sta se zavzeli kar dve ministrstvi: Ministrstvo za šolstvo, univerzo in raziskovanje ter Ministrstvo za zunanje zadeve, v prvi vrsti pa sta soudeležena konservatorij Tartini iz Trsta in konservatorij Casella iz Aquile, ki sta nosilca projekta.

O pomembnosti dogodka je pričalo bogato omizje na predstavitveni tiskovni konferenci, za katerim so sedeli predsednik tržaškega konservatorija Tartini Mario Diego, ravnatelj Massimo Parovel, nadzornik gledališča Verdi Claudio Orazi, ravnatelj konservatorija iz Aquile in koordinator zveze državnih konservatorijev Bruno Cairoti, dirigent Antonino Fogliani, predsednica tržaške Pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat in občinska odbornica za vzgojo, izobraževanje, univerzo in raziskovanje Antonella Grim.

Mario Diego je izrazil navdušenje nad projektom, ki za Trst pomeni posebno priznanje, saj bo orkester po tržaški premieri obiskal Budimpešto, Varšavo in Krakov, svojo turnejo pa bo sklenil s koncertoma v Aquili in v rimskem opernem gledališču. Zahvalil se je obema ministrstvom in javnim upravam, od Občine do Pokrajine in Dežele FJK ter menil, da bo koncert dokazal upravičenost zaupanja v kakovost glasbenih šol.

Tudi Claudio Orazi se veseli nove priložnosti, ki utruje sodelovanje s konservatorijem ter nudi mladim

Orkester najboljših mladih italijanskih konservatorijev, ki je te dni v Trstu

PAOLO DREOSTO

odlično preizkušnjo v dobi, ko se po dolgem študiju začnejo soočati s profesionalnimi izkušnjami.

Massimo Parovel se je zahvalil velikemu številu sodelavcev, čigar odziv je presegal vsakršno pričakovanje: poleg obeh ministrstev, italijanskih Kulturnih inštitutov in lokalnih upraviteljev so projekt podprli mnogi pokrovitelji, med katerimi potovalna agencija Cividin, ki bo poskrbela za potovanja in namestitve glasbenikov skoraj zastoj, tiskarna Stella pa je izdelala grafično privlačne plakate in brošure.

Antonino Fogliani se je Parovelu in Oraziju zahvalil za zaupanje, ki sta mu ga izkazala, ko sta ga izbrala za tako zahtevno in odgovorno delo ter dejal, da bo skušal slediti napotkom svojega mentorja Gianluigija Gelmettija, kajti vsak glasbenik ima dolžnost, da svoje znanje in izkušnje prenaša na nove generacije.

Bruno Cairoti je povedal, da je izredno zadovoljen nad uspešno organizacijo, ki sproti rešuje kompleksne logistične probleme v zvezi s prenosom dragocenih instrumentov in bo mladim omogočila de-

setdnevno skupno bivanje, iz katerega se bodo nedvomno rodila prijateljstva in načrti za profesionalno sodelovanje. Antonella Grim je orisala pobude, s katerimi bo občinska uprava dopolnila delavnih mladih orkestrašev: že danes bo ob 17.30 slavnostni sprejem v občinski dvorani ob prisotnosti župana Cosolinija, potem ko je bila sinoči večerja s kulturnim programom v Mladinskem centru Toti pri Sv. Justu. Maria Teresa Bassa Poropat je orisala program, ki ga bo mladim ponudila pokrajinska uprava z obiskom agrituristične kmetije na Krasu, Jame pri Briščkih in razstave o 1. svetovni vojni.

Program, ki ga bo orkester igral v nedeljo zvečer, je v celoti posvečen 200-letnici Verdijevega rojstva in bo ponudil znamenite uverture in arije v izvedbi pevcev, ki so bili izbrani na vsedržavni selekciji: sopranistke bodo Rosaria Angotti, Jessica Loaiza Perez in Sabrina Cortese, tenorista pa Francesco Castoro ter Oh Sangtaek. Vstop je prost, začetek ob 20.30.

Katja Kralj

GLASBA - Bo zadnji? Začetek Festivala Maribor

Danes se začena letošnji Festival Maribor v znamenju gesla Manj je več, ki ni naključno, saj dogodek iz leta v leto razpolaga z nižjimi sredstvi. Kot je na predstavitvi programa povedala direktorica Brigita Pavlič, se prav lahko zgodi, da festivala drugo leto ne bo več. Festival bo potekal do 13. septembra.

Festival Maribor je za Ljubljano festivalom drugi najstarejši festival v Sloveniji. Razvil se je iz Večerov baročne glasbe v mariborskem gradu, ki so jih začeli prirejati leta 1964. V Maribor ter partnerski mesti Ptuj in Gradec prinaša vrsto glasbenih presežkov. Osrednji program sestavlja deset koncertov priznanih glasbenikov z vsega sveta, dogodek pa bo potekal v znamenju Orkestra Komične opere iz Berlina, ki se bo predstavil tako pod vodstvom svojega šefa dirigenta Henrika Nanasija kot tudi s priznanim dirigentom filmske glasbe Frankom Stroblom in v komorni zasedbi pod vodstvom koncertnega mojstra Gabriela Adorjana.

Priljubljena stalnica festivala so nedeljske matinee, v okviru katerih se bo na Ptujskem gradu predstavil ansambel za staro glasbo La Capricciosa z izborom del italijanskih baročnih skladateljev. Posebna pozornost bo namenjena graškemu ciklu Musika-bende. Med slovenskimi glasbeniki velja omeniti Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije, prvič doslej pa bo festival gostil sodoben plesni dogodek Plesne izbe Maribor v koreografiji Jasmine Krizaj. (STA)

filmi@primorski.eu **GREMO V KINO**

L'intrepido

Italija 2013

Režija: Gianni Amelio

Igrajo: Antonio Albanese, Sandra Ceccarelli, Livia Rossi in Gabriele Rendina

Ocena: ★★

POGLE TRAILER!

Gianni Amelio in Antonio Albanese sta se spoznala pred dvajsetimi leti na domu Vincenza Ceramija. Albanese je ob skoraj vsakem intervjuju ponavljal, da bi rad delal z Amelijem in Amelio ga je že nekajkrat skušal vključiti v katero od svojih zgodb. Tokrat jima je uspelo.

Antonio Pane ima osemindeset let in je brez službe. Preživlja se kot suplent. Ne, ne kot šolski suplent, temveč kot človek, prekerni delavec, ki se dan za dnem posveča drugačnemu poklicu. V resnici nadomešča tiste, ki se morajo tudi samo za par ur oddaljiti od delavnega mesta.

Zidar, krojač, pek, prodajalec rib in čevljev. Mali človek, mali heroj, ki se zadovolji s čimerkoli.

Antoniu gre prav vse.

Protagonist najnovejšega filma Giannija Amelija je namreč nesekončno dober gologlavi možki, ki uspe vselej videti drugo plat medalije in poiskati tudi v najslabšem to, kar je najboljšo.

Antoniev lik si je Gianni Amelio zamislil po meri za Albaneseja.

Sešil mu ga je takorekoč na kožo. Ob bok mu je postavil še glasbeno talentiranega sina in problematično punco, ki ji Antonio želi na vsak način pomagati.

Ganljiva zgodba, prava pravljica s katero Amelio prikazuje današnjo družbo je postavljena v čudovito upodobljeni Milan (filmska slika je namreč delo Luce Bigazzija), a kljub temu in izredni interpretaciji Antonia Albaneseja ne uspe zlesti igralcu pod kožo. (Iga)

ZBOROVSKO PETJE - Po 1. mestu na državnem tekmovanju v Arezzu Bodeča Neža visoko uvrščena tudi na mednarodnem tekmovanju

V prejšnjih dneh smo že poročali o uspehu dekliške vokalne skupine Bodeča Neža z Vrha, ki je pod vodstvom zborovodkinje Mateje Černic prejšnji konec zmagala na državnem zborovskem tekmovanju Polifonico v Arezzu. Dekleta so v naslednjih dneh nastopila tudi v mednarodni konkurenci, kjer so tekmovala v treh kategorijah in povsod dosegla zelo lepe uvrstitve, čeprav niso izenačile rezultata z državnega dela tekmovanja, kjer so s točkovanjem 180/200 osvojila absolutno prvo mesto. Skupina je pokazala odlične pevske sposobnosti, kar je žirija nagradila in poudarila tudi z odločitvijo, da drugega mesta sploh ni podelila.

Zborovodkinja Mateja Černic pa si je postavila še večji izziv in se tako

s svojo vokalno skupino predstavila tudi na mednarodnem delu tekmovanja Polifonico, ki pomeni pravo referenco na svetovni zborovski ravni, saj spada v prestižno mrežo tekmovanj za Veliko nagrado Evrope. Dekleta so nastopila v kategorijah za enake glasove, renesančno, sodobno in ljudsko glasbo. Največji uspeh so pozele v renesančni kategoriji, kjer jih je žirija nagradila s tretjim mestom in 164,4/200 točkami. Za drugouvrščenim japonskim zborom Collegium cantorum Yokohama so zaostale za samo 0,4 točke. Zelo dobro so se dekleta izkazala tudi v kategoriji ženskih zborov: tudi v tem primeru jim je žirija podelila 164,4/200 točk, kar pa jih je v tem primeru uvrstilo na končno 4. mesto.

Za tekmovanje v Arezzu je DVS Bodeča neža pripravila tehten in obsežen program, ki ga je predstavila v posameznih tekmovalnih kategorijah. Zajemal je iz različnih zgodovinskih obdobjev vse od renesane do romantike in sodobnosti. Dekleta so predstavila številne znane evropske skladatelje, med njimi Tomasa Luisa Da Victorio, Giannija da Palestrina in Francisa Poulanca. Med slovenskimi skladatelji gre omeniti Ambroža Čopija in Lojzeta Lebiča. DVS Bodeča Neža je omenjeni program pripravila v sklopu projekta Pojemo Evropi, ki ga delno sofinancirata Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javni sklad za kulturne dejavnosti.

Dekliška vokalna skupina Bodeča Neža na mednarodnem zborovskem tekmovanju v Arezzu

GORICA-DOBERDOB - S prihodnjim tednom pouk v slovenskih šolah in vrtcih

V startnih blokih 1600 otrok in mladih

Na ravnateljstvih slovenskih šol in vrtcev v goriški pokrajini se vneto pripravljajo na začetek novega šolskega leta. Šolski zvonec bo najprej zabrnul na Večstopenjski šoli Doberdob, sledila pa bosta slovenski višješolski center v Ulici Puccini v Gorici in goriška Večstopenjska šola s slovenskim učnim jezikom. S prihodnjim tednom bo v klopi skupno sedlo okrog 580 učencev, 296 nižješolcev in 250 dijakov, prag slovenskih otroških vrtcev pa bo na Goriškem prestopilo 450 malčkov.

Pouk se bo na vseh šolah in v vseh vrtcih **Večstopenjske šole Doberdob** začel v ponedeljek, 9. septembra. Na osnovnih šolah je 267 vpisanih, v vrtcih pa 193. Na osnovni šoli Voranc v Doberdobu bo v novem šolskem letu pouk potekal od ponedeljka do petka med 7.45 in 13.10 (na prvi šolski dan med 7.45 in 12. uro, ob 12.10 bo šolska maša), na šoli Butkovič v Sovodnjah med 7.50 in 12.50 (prvi dan med 7.50 in 11.50, maša ob 12. uri), na šoli na Vrhu med 7.55 in 13.20 (prvi dan bo ob 8. uri maša, pouk od 8.40 do 13.20), na osnovni šoli v Romjanu pa med 7.55 in 15.55 (od 9. do 13. septembra med 7.55 in 13. uro brez kosila, od 16. septembra s kosilom po običajnem urniku). Prvi šolski dan se bo na romjanski šoli začel ob 8. uri s šolsko mašo, pouk pa bo potekal od 8.45 do 13. ure. Ob 8.45 se bo začelo tudi srečanje s starši po posameznih razredih. Vrtci Večstopenjske šole Doberdob bodo do 13. septembra delovali brez kosila. Didaktična dejavnost bo v Doberdobu potekala med 7.45 in 12. uro (od 16. septembra do 15.45), v Sovodnjah med 7.30 in 12. uro (od 16. septembra do 15.30), v Rupji med 7.40 in 12. uro (od 16. septembra do 15.40), v Romjanu pa med 7.45 in 12. uro (od 16. septembra do 15.45).

Doberdobsko nižjo srednjo šolo bo v prihodnjem šolskem letu obiskovalo 118 učencev. Prvi šolski dan se bo začel ob 7.45, ob 13.05 bo šolska maša. Pouk bo od 9. septembra do 25. januarja potekal od ponedeljka do sobote (do petka med 7.45 in 13.45, ob sobotah med 7.45 in 12.

uro), od 27. januarja do 11. junija pa od ponedeljka do petka med 7.45 in 13.45. V soboto, 7. junija, bo pouk od 7.45 do 12. ure.

V torek, 10. septembra, bodo v klopi ponovno sedli slovenski višješolci. Pouk se bo v **višješolskem centru v Ulici Puccini** začel ob 9. uri, še pred tem - ob 8.30 - pa bo v večnamenski sobi na zavodu Ivan Cankar šolska maša. V minulih dneh so v slovenskem višješolskem centru po dodatnem preverjanju znanja že objavili izide ocenjevalnih sej. Na licejskem polu so vsi dijaki izdelali, na tehniškem pa bosta prvi in drugi razred zavoda Jurij Vega ponavljala dva dijaka.

V četrtek, 12. septembra, bodo na vrsti še šole in vrtci **Večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici**. V vrtcih bo predvidoma 257 malčkov, v osnovnih šolah 315 otrok, na nižji srednji šoli Ivan Trinko pa 178 učencev. Starši, ki so svoje otroke vpisali v prvi letnik vrtcev in starši predčasni otrok, bodo imeli informativni sestanek danes ob 17. uri v vsakem vrtcu. V prvem tednu oz. do začetka delitve kosil, za katera skrbi občina, bo dejavnost potekala do 12. ure, ko bo poskrbljeno za kosilo pa bodo dejavnosti stekle po običajnem urniku. V vrtcu Ringaraja v Ulici Brolo v Gorici, v vrtcu Sonček v Ulici Max Fabiani v Gorici, v pevskem vrtcu Pikapolonica in v števerjanskem vrtcu Kekek je prihod predviden med 7.30 in 8.30, prvi izhod med 13. uro in 13.30, drugi izhod pa med 15. uro in 15.30. V štandredškem vrtcu Pika Nogavička bodo otroke sprejemali med 7.45 in 8.45, prvi izhod bo med 13. uro in 13.15, drugi pa med 15.15 in 15.45. V vrtcu Mavrica v Bračanu bodo otroci prihajali med 7.40 in 8.40; prvi izhod bo med 13.10 in 13.40, drugi pa med 15.10 in 15.40. Tajništvo v Ulici Grabizio v Gorici bo od začetka didaktične dejavnosti odprto vsak dan od 8. ure do 8.30 in od 11. ure do 13.30, ob torkih in sredo tudi od 15. do 17. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure. Ravnateljica sprejema le po domeni.

V četrtek, 12. septembra, se bo pouk začel tudi na vseh šolah Večstopenjske šole Gorica. Od 8. do 13. ure bo pouk potekal na osnovni šoli Oton Župančič v Gorici (ob sredo do 15. ure), na osnovni šoli Fran Erjavac v Štandrežu (ob torkih do 15. ure) in na osnovni šoli Josip Abram v Pevmi (ob sredo do 15. ure). Pouk na osnovni šoli Alojz Gradnik v Števerjanu bo potekal od 7.50 do 12.50 (ob torkih do 14.50), na osnovni šoli Ludvik Zorzut pa od 7.40 do 12.40 (v prvih dveh dneh brez kosila, od ponedeljka, 16. septembra, vsak dan do 15.40).

Na nižji srednji šoli Ivan Trinko bo pouk potekal od ponedeljka do petka med 8.15 in 13.45, ob sobotah pa med 8.15 in 12. uro.

Urnike šolskih maš na posameznih osnovnih šolah in na nižji srednji šoli Ivan Trinko v Ulici Grabizio bodo z Večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici sporočili v prihodnjih dneh. Občinski šolski avtobusi in šolabusi pokrajinskega prevoznega podjetja APT bodo vozili že od prvega šolskega dne.

Lanski prvi dan pouka v Doberdobu

GORICA - Obnove sedeža nižje šole Ascoli Zaradi selitve šole povečan promet v Ulici Diaz in okolici

Ulica Rismondo bo zaprta med 7.35 in 7.55 ter med 13.30 in 13.45

Goriška občina bo v kratkem začela obnovljati stavbo šole Ascoli v Ulici Mascagni v Gorici. Dela bodo trajala 270 dni, načrt pa predvideva preureditev stranišč, zamenjavo oken in vrat ter namestitve fotovoltaične naprave. Posledica del, v kateri bo občina vložila 1.150.000 evrov, bo selitev nižješolcev v Ulico Diaz, kjer si bodo delili stavbo z višješolci zavoda Slataper. Učno in neučno osebje ter občinska in pokrajinska uprava, ki sta se dogovorili za to rešitev, bodo poskrbeli, da bo enoletno sobivanje med učenci in dijaki čim bolj prijetno in po možnosti vzgojno, ob tem pa bodo potrebni tudi nekateri prometni ukrepi, ki bodo zagotovili večjo varnost.

»Na območju Ulice Diaz in Trga Culiati bodo po novem prisotne tri šole, ki štejejo skupno kakih tisoč učencev in dijakov: ob zavodu Slataper in šoli Ascoli je namreč v bližini tudi šola Locchi, zato bo promet pred in po pouku zelo gost,« je povedal podžupan Roberto Sartori, ki je včeraj orisal sprejete ukrepe. Od 11. septembra, ko se bo začel pouk v Ulici Diaz, bo Ulica Rismondo zaprta za promet med 7.35 in 7.55 ter med 13.30 in 13.45. Redarji svetujejo staršem, naj otroke pripeljejo do Battistijevega trga, od koder bodo lahko peš odšli v šolo. Šolski avtobus iz Ulice Mascagni bo podjetje APT zagotovilo le v primeru, da bo za prosilo vsaj 40 družin.

GORICA - Po krvavem obračunu v Tržiču

Sodišče odloča

Moški po rodu iz Neaplja tvega sojenje zaradi poskusa umora

Na goriškem sodišču odločajo, kako se bo nadaljeval sodni postopek zoper Tržičana po rodu iz Neaplja, ki je v ponedeljek z nožem poškodoval 42-letnega domačina. Mu bodo sodili zaradi poskusa umora? Ali pa zaradi povzročitve telesnih poškodb? Od odločitve sodišča bo seveda že vnaprej odvisno, koliko let zaporne kazni bo tvegal moški. Do nasilnega izpada je prišlo v ponedeljek okrog 21.30 na Trgu Sant'Ambrogio v središču Tržiča; moška sta se najprej sprla, nato pa je Tržičan po rodu iz Neaplja z nožem zabodel 42-letnika v levo stran prsnega koša in pobeignil. Poškodovancu so nudili zdravniško oskrbo v tržički bolnišnici, medtem ko so napadalca kmalu zatem izsledili in aretirali.

Madež krvi v Tržiču

BUMBACA

GORICA - Združenje ANMIL

Delovni invalidi krepijo čezmejne stike

Združenje delovnih invalidov ANMIL krepiti čezmejne stike s sorodnimi organizacijami iz Slovenije, Avstrije in Hrvaške. V ta namen se bo delegacija goriške sekcije v soboto, 7. septembra, podala v Metliko, kjer bo njen predsednik Emil Jelen podpisal listino o prijateljsko-partnerskem sodelovanju z metličkim društvom invalidov, z medobčinskim društvom invalidov Goriške iz Nove Gorice, z združenjem invalidov iz Leibniza-Wagne in z Udrugo invalida Donja Stubica iz Hrvaške. »Listina o sodelovanju je pomembna, ker bo našim združe-

njem omogočala, da bomo lahko skupaj pripravljali evropske projekte,« poudarja predsednik goriške sekcije združenja ANMIL Emil Jelen in pojasnjuje, da že več let sodelujejo z medobčinskim društvom invalidov Goriške, preko katerega so prišli v stik tudi z drugimi sorodnimi organizacijami.

V Metliki bodo pred slovesnim podpisom listine o sodelovanju izpeljali niz delavnic in športnih srečanj, s katerimi želijo prispevati k tjanju novih prijateljskih vezi med člani invalidskih združenj iz Slovenije, Italije, Avstrije in Hrvaške.

VOGRŠČEK

Pregrade jeseni še ne bodo sanirali

Lanskega decembra napovedana 2,5 milijona evrov vredna sanacija pregrade namakalnega sistema Vogršček se to jesen ne bo uresničila. Na ministrstvu za kmetijstvo in okolje so včeraj pojasnili, da se bo letos začelo zgolj pridobivanje projektne dokumentacije, izvedba del pa prihodnje leto ob koncu namakalne sezone. Kmetje, ki svoja polja in sadovnjake namakajo iz Vogrščka, so nejevoljni, saj enoletni zamik pomeni nadaljevanje dosedanjih težav: ponekod zaradi znižanega vodostaja v zadrževalniku primanjkuje pritiska za namakanje, voda, ki se zajema s spodnjih plasti, namesto višje, pa je mrzla in blatna.

»Letos smo morali precej plodov breskev ročno očistiti blata z vlažno krpo. Predstavljajte pa si kakšna je, denimo, solata. Kako naj nekdo zasušeno plast blata z nje odstrani, če ta ne gre dol drugače kot z drgnjenjem?« pravi sadjar Franc Živec iz Vitovelj. Da bi se izognili pršenju vode po vrtninah in sadju, so si nekateri zelenjadarji in sadjarji uredili kapljični sistem namakanja oziroma pršenje 'od spodaj'.

Ne le umazana, tudi prehladna voda povzroča kmetom težave. »Mrzla voda pomeni šok za rastline,« pravi Živec in za primer navaja namakalni sistem na šempški gmajni, ki je še vezan na črpalke. Zaradi okvare na krmilnem sistemu, ki bi moral delovati samodejno in ponoči, se ga je vklapljal ročno in to jutraj. Zalivanje je tako potekalo od 7. do približno 14. ure, ko je sonce že močno pripekalo. »Pripeka in vlaga pa nista koristili plodovom, ki so zato v večji meri gnili,« še pristavlja Živec.

»Vode je bilo letos sicer dovolj zaradi obilnega dežja v zimsko - spomladanskem delu,« pravi Franc Vodopivec, predsednik sveta novogoriške območne enote kmetijsko-gozdarske zbornice, ki je tudi predstavnik kmetov v komisiji za sanacijo namakalnega zadrževalnika na Vogrščku. Komisijo je lani imenoval takratni kmetijski minister Franc Bogovič. Vodopivec upa, da bo v prihajajoči zimi dovolj padavin, ki bi nadomestile čez poletje porabljeno količino vode v zadrževalniku, da bodo na ministrstvu dovolj hitri s pridobivanjem potrebne dokumentacije za izvedbo fizičnih del, ter da se bodo ta po enoletnem zamiku zares začela.

Težave z namakalnim sistemom Vogršček, ki je namenjen zagotavljanju vode za namakanje spodnje Vipavske doline in zadrževanju visokovodnega vala, so se pojavile v oktobru 2007, ko je bilo opaženo puščanje namakalnega cevovoda na zračni strani pregrade zadrževalnika. Od tedaj zadrževalnik ni več napolnjen do vrha, temveč približno osem metrov pod najvišjo možno gladino.

Na ministrstvu glede namakanja v obdobju, ko sanacija še ne bo izvedena, kar pomeni, da zadrževalnik še vedno ne bo napolnjen do ustrezne višine, pristavljajo, da bo to potekalo tako kot do sedaj. »Vode je v zadrževalniku za letno porabo približno 2 milijona kubičnih metrov več kot dovolj,« zagotavljajo. (km)

GORIŠKA BRDA - VIPAVA - Začenja se trgatve

Suša oklestila letino

V Vipavski dolini in v Goriških Brdih bodo letos zabeležili količinsko nekoliko slabšo letino grozdja od lanske, ki je zaradi suše že bila skromnejša kot leta 2011. V Kmetijski zadrugi Vipava so s trgatvijo že začeli v torek, v Vinski kleti Goriška Brda pa pričenejo v soboto, 7. septembra.

»Letos pričakujemo količinsko nekoliko manjši letnik. V klet bomo sprejeli približno 7000 ton grozdja,« pravijo v Vinski kleti Goriška Brda. Njihovi enologi te dni spremljajo dozorelost grozdja v vsakem vinogradu posebej, zato da bodo lahko določili optimalen čas trgatve glede na tehnološko in organoleptično zrelost grozdja. »To pa zato, da se maksimalno izkoristi potencial posamezne lege,« pojasnjujejo v največji slovenski vinski kleti. »Deževje po poletni suši in visokih temperaturah je trti koristilo. Hladnejše noči omogočajo, da se razvija še bogatejša in intenzivnejša aromatika, kar se bo še posebej lepo izrazilo pri belih vinih letnika 2013. Trgatev bomo ta konec tedna pričeli s sortami za penine - modri pinot in chardonnay, nadaljevali pa s sivim pinotom in sauvignonom ter ostalimi belimi sortami. Z rdečimi bomo pričeli konec septembra, saj čakamo na optimalno zrelost,« še pristavljajo v Brdih, kjer trgatve že nekaj let izkoriščajo tudi za promocijo, predvsem pri tujih partnerjih. Doselej so na »b'ndimah« gostili že poslovne partnerje iz ZDA, Srbije, Hrvaške in južnoameriških držav. »Razumevanje teritorija skozi osebno doživetje je namreč iz-

jemno pomembno marketinško orodje na tujih trgih, kjer si Slovenija utira prodajne poti. Stoodstotna ročna trgatve, v pogojih, ki jih v svetu označujejo za "herojsko vinogradništvo", se tujim trgovcem vtisne v spomin,« so prepričani v omenjeni vinski kleti.

V Vipavski dolini so trgatve začeli s sauvignonom, sledil bo sivi pinot in ostale bele sorte. Količinsko bo letina še nekoliko slabša od lanske, ki je bila glede na leto 2011 skoraj prepolovljena. Tudi letos je za izpad pridelka kriva suša in pa obolevnost trt zaradi peronospore tik pred cvetenjem in v začetku cvetenja nekaterih sort. »V Vinski kleti Vipava smo se odločili spremeniti stil vina. To pomeni, da bomo maksimalno izrazili lastnosti vsake sorte, temu primerno prilagajamo čas trgatve,« napoveduje enolog Uroš Bolčina. (km)

V Števerjanu čakajo na optimalno zrelost

Da bo grozdje optimalno zrelo, je treba še malce počakati, zaradi tega naj bi se trgatve v števerjanski občini in na Oslavju začela v soboto, 7. septembra. Seveda bodo najprej na vrsti zgodnje bele sorte, rdeče pa bodo potrgali komaj proti koncu meseca. Na kraškem območju goriške pokrajine se bo trgatve začela kasneje, predvidoma proti koncu prihodnjega tedna.

Začetek trgatve v Kmetijski zadrugi Vipava

ROMJAN - Po slovenski »prešli« Pripravljeni so na začetek pouka

Romjanski otroci v »prešli«

FOTO: C.V.

V romjanski osnovni šoli se danes zaključuje »prešola«, ki jo že vrsto let prireja tamkajšnje Združenje staršev. Ob zabavi in sprostitvi je cilj romjanskega poletnega središča tudi ta, da se otroci pripravijo na začetek šolskega leta. Tako je v »prešli« deset osnovnošolskih otrok pisalo naloge, ponavljalo slovensko fonetiko in slovnico za osvežitev znanja slovenskega jezika, ki ga marsikateri izmed njih poleti doma ne govori. Za otroke skrbita dva vzgojitelja, Leo Černic in Valentina Sivec. »S tem se ukvarjam že osem let. Otrokom postane slovenščina takoj ponovno domača, čeprav nekateri med njimi slovenskega jezika doma ne govorijo. Ob nalogah in ponavljanju pa ostaja seveda tudi dovolj časa za igro in pravljič,« pravi Valentina.

Poletno središče se zaključuje že danes, tako da bodo jutri lahko počili

stili in pripravili šolske prostore za skorajšnji začetek šolskega leta. Za učence slovenske osnovne šole iz Romjana bo namreč šolski zvonček prvič pozvonil v ponedeljek, 9. septembra. Otroci in učitelji kot znano še nimajo na razpolago novega slovenskega šolskega centra, katerega gradnja se je v prejšnjih mesecih zaustavila zaradi težav, ki so jih povzročila omejevalna določila pakta stabilnosti. Gradbena dela naj bi se zdaj nadaljevala v kratkem, vsekakor pa splotje ne bo na voljo za letošnje šolsko leto, kot so svojčas napovedovali na ronški občini.

Na novo šolo bo moralo približno dvesto učencev še malce počakati; po zadnjih zagotovilih ronških upraviteljnih naj bi bilo novo šolsko poslopje dograjeno pred začetkom šolskega leta 2014-2015, ko naj bi v njem tudi stekla učna dejavnost. (av)

ŠTANDREŽ - Poletno središče Robin Hood je bil njihov poletni vzornik

Ponavljali so učno snov, se igrali in pekli piškote

Otroci se igrajo na dvorišču štandreške župnijske dvorane

BUMBACA

V Štandrežu se nagiba h koncu tritedensko poletno središče, ki ga za osnovnošolske in nižješolske otroke prireja župnija v sodelovanju z domačimi društvi. Glavna tema letošnjega tritedenskega druženja je Robin Hood, tako da se po priljubljenem junaku iz filmov, literature in risank navdihujejo za igre in delavnice. »Pred zabavo je vsak dan poldruga ura namenjena ponavljanju, branju in pisanju nalog kot priprava na novo šolsko leto,« pravi Greta Zavadlav, ob kateri za otroke skrbi še devet mla-

doletnih in štirje polnoletni vzgojitelji. Pisanju nalog in ponavljanju učne snovi sledi v poletnem središču malica, nato pa so na vrsti raznoredne delavnice ali izleti. Udeleženci poletnega središča so tako pekli piškote, igrali nogomet pri Juventini, obiskali balinarsko društvo Mak, podali so se tudi na goriški grad in v jahališče v Pevmi. Poletno središče se je začelo 19. avgusta, zaključilo pa se bo jutri. V prvem tednu se ga je udeležilo deset otrok, v drugem in tretjem pa jih je bilo preko dvajset. (av)

V Soči odkrili truplo

V reki Soči pri Gorici so včeraj popoldne odkrili truplo 57-letnega Goričana, ki so ga svojci pogrešali od torika popoldne. Truplo je občan opazil okrog 13.30 nedaleč od pevskega mosta. Na kraj so prišli osebje službe 118 in gasilci, ki so truplo izvlekli iz vode. Okoliščine smrti preiskuje goriška policija. S kvesture so sporočili, da je bil moški oblečen in da na truplu ni bilo znakov nasilja, zato policisti domnevajo, da naj bi šlo za slabost ali pa za dejanje obupa.

Prepovedali kopanje

V Marini Julii so prepovedali kopanje, potem ko so analize na vzorcih vode, vzeti 2. septembra, pokazale, da je stopnja fekalnih bakterij preseгла najvišjo dovoljeno vrednost. Celo poletje je bilo morje v Marini Julii čisto, tako da na tržiški občini že preverjajo, kaj bi lahko v začetku septembra povzročilo nepričakovan poskok stopnje onesaženosti.

Literarni večer

V novogoriški knjižnici Franceta Bevka bo danes ob 18. uri predstavitev knjige Andreja Jelačina »Vse moje ljubezni. Spomini Tonija Karjole«. Pogovor z avtorjem bo vodil Rajko Slokar. Za popostritev dogajanja bosta poskrbela zakonca Jelačin, Marija in Andrej, z odlomkom iz Jelačinove satirične bere. (km)

Film o Okroglici

V dvorani Zorana Mušiča v Bukovici bodo jutri ob 19. uri predstavili prvi slovenski barvni filmi »Okroglica« in tudi brošuro o Okroglici, o kateri bo spregovoril zgodovinar Branko Marušič. Po predstavitvi bo ob 20.30 na vrsti komorni glasbeni večer.

Umetnost raznolikosti

V galeriji Kulturnega doma v Gorici bo jutri ob 11. uri odprte skupinske razstave solidarnostne narave »DiversArte« (Umetnost raznolikosti), na kateri sodelujejo s svojimi likovnimi deli tako prizadeti otroci kot njihovi mentorji Anamaria Fabbri, Emilia Mask, Mariagrazia Persolja, Arnaldo Grudner in Luigi Togut. Pobudniki projekta so sodelavci socialnega združenja CISI iz Gorice Vito Dalò, Germana Cladiraro in Luciana Gergolet.

Pohod na Sabotin

Z naglimi koraki se bliža stoletnica pričetka 1. svetovne vojne. V spomin na tragične dogodke izpred stoletja se bodo v naslednjih mesecih zvrstile razne pobude s spominskim, zgodovinskim in tudi kulturnim predznakom. Ena izmed teh bo že v soboto 7. septembra, ko bo društvo Soška fronta iz Nove Gorice pripravilo voden pohod na Sabotin. Zbor pohodnikov bo na parkirišču pri solkanskem cestnem mostu ob 8.30 uri, od koder jo bodo udeleženci mahnilni na pomočje Sabotina, se povzpeli do nekdanje cerkvice sv. Valentina na nižjem vrhu gore, nakar bo sledila hoja po grebenu do najvišjega vrha, ki meri 609 metrov. Tam bo pohodnike pričakal zgodovinar Renato Podberšič, ki bo obrazložil, kaj se je na gori dogajalo v letih 1915 in 1916. Sledil bo rahel spust do bivše karavle JLA, od koder bodo razni člani društva vodili na ogled kavern, zaklonišč, jarkov in manjšega muzeja, ki hrani veliko vojaških ostalin. Udeležence pohoda naprošajo, da imajo s sabo žepno svetilko, ki je nujno potrebna za hojo po kavernah. Da bi dogodku vtisnil kar najbolj pristen pečat, bo na prireditvi sodelovala tudi skupina članov raznih društev v zgodovinskih avstroogrskih in italijanskih uniformah. (vip)

Mladi prostovoljci

V palači Attems-Petzenstein v Gorici bo danes ob 17. uri zaključeno srečanje projekta »Non solo io«, s katerim je goriška pokrajina mlade seznanila z delovanjem združenih prostovoljnega dela.

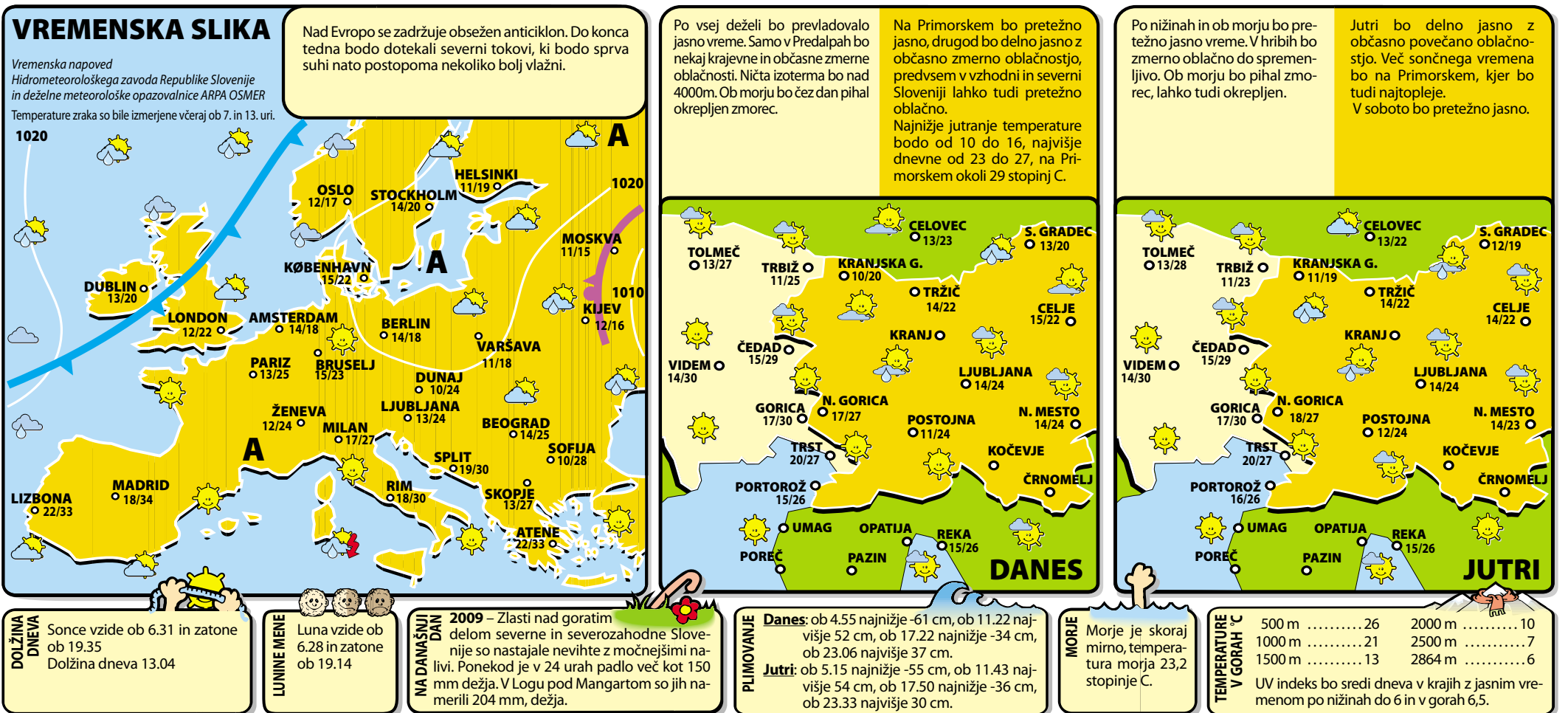

Literarni natečaj Založništva tržaškega tiska

Po koncu začetek

Premiera

Na hotelsko mizo je treščilo, ko je maestro Pugnani vehementno pripravil ogromno partituro La Traviata. Stoletni prah se je pokadil iz nje in ga odnesel v svet, ki je bil zapisan z notami zanj edini pravi, edini vreden vdih in izdih.

Pikolovski se je lotil nekaterih delov, kjer bi lahko orkester zvečer razpadel. Preštudiral je, kateremu instrumentu mora nakazati vstop, označil si je sinkope fagota – če ga ne bo pognal naprej, bo žalostno potegnil v prepad celo čudovito arijo ... Listal je, se hitro premikal čez enostavne prehode in večkrat ponovil delikatne tutti zaključke, nakazoval je nevidnemu zboru tempe in utišal z levo roko preglasen orkester. In vse to je živo zvenelo v njegovi glavi, potopljeni v sočno sliko tisočkrat slišane Traviate. Lahko, da je vmes zvonil telefon, da so trkali po vratih njegove hotelske sobe, lahko bi v sosednji sobi odmevali zamolkli zvoki ljubezenskih naslad, za vse to je bil ta trenutek gluha. Slišal je samo zvoke nevidnega orkestra, resnične in glasne, kot bi bili njegovi možgani najbolj akustična dvorana tega sveta.

To je bil del priprav, ki je bil podoben slikarjevi pripravi platna, barv, čopičev.

Zavidal je slikarjem, ki so lahko čopič in platno zavrgli, če so postali zapacani in pretežki. Predstavljal si je, kako bi on zavrgel pretežke in zapacane ... sopranistko iz tretjega dejanja - zagotovo, pa fagotista, ki res ne more več zaigrati niti skromnih Verdijevih partov. Ja, pa zavrgel bi še narcisoidnega tenorista, ki postaja kot opičnjak in mu kvari molovsko razpoloženje v operi, ki bi morala ostati prikaz nadzemske ljubezni, ne pa zapacane dekadencije pritlehnih zapeljivcev in kurtizan!

Premiera, ki ga je čakala zvečer, je bila naporna že v pripravah. Težavni solisti - kot vedno, nesramni orkestraši, ki so izsiljevali svoje pavze in so bili pripravljeni nehati igrati sredi arije, če je ura tako pokazala! Navadna drhal, ki je pod pultom prodajala sir, harfistke so štrikale nedokončane puloverje, trobilci pa buljili v i- pad zaslonce... Vse bi jih zavrgel, uničil!

Pa koncertni mojster, ki je dobesedno propadal pred njegovimi očmi. Njegov lok je podrhtaval kot trepetlika v vetru in dirigentu se je gnusil, upiral se mu je pogled na človeško razvalino tik ob njegovi levi roki. A naredil je vse, da ga je uničil še bolj: nemogoči tempi, pripombe, ki so nakazovale na violinistovo nesposobnost ...

»Ta vaš zadnji solo, kolega Rosberg - tako papirnato zveni! Res ne bi šlo malo bolj *piano e espressivo*?« Nikomur ni moglo uiti, da maestro sadistično uničuje koncert mojstrovo samozavest.

Zdaj, ko je pripravil partituro do zvenenja v njegovi glavi, je mirno zaprl težko popisano knjigo. Še pet minut ga loči od intervjuja na nacionalni televiziji - novinarka, seksi mrha, ki ga že čaka v hotelski veži, bo mogoče nekoč še podlegla njegovi avtoritarni posestniški moči in si jo bo mogoče nekoč še privoščil pred predstavo - tako, na hitro, od zadaj, da se bo prah gledališke zavese razsul med njene dolge lase. Mogoče.

- Maestro Pugnani, pred nocojšnjo premiero La Traviata vam najprej čestitam za Madame Butterfly, ki ste jo prejšnji mesec briljantno postavili v La Scali.

- Hvala, hvala.

- Zdaj pa festival Perline L'Opera, ki je pred nami. Nocoj ga boste otvorili s predstavo La Traviata, ki jo zaznamuje prav posebna režija in odlični, priznani solisti.

- Bla, bla, bla, ljubica, a traparije bova trosila, prav. Moram ti

povedati kaj izrazito strokovnega, a pocukranega, ane, to hočeš od mene ... ko se te čisto zares lotim, boš piskala od pohote ... Seveda, seveda - poskrbeli smo za to, da se bodo na festivalu zvrstili sami odlični solisti, režiser Smolensky je letošnji nagrajenec festivala v Berlinu, sam sem kot umetniški vodja festivala poskrbel, da se po uvodni Traviati tudi na dirigentskem podiju zvrstijo sama zanesljiva in umetniško neprecenljiva imena - Wingestein, Todorovič, Cu Veng in sir Morgan.

- »Operni orkester Evropa« se je za to priložnost prvič formiral. Sliši se, da njihov sindikat ni najbolj zadovoljen z načinom in pogoji dela. Zadnjič je gospod Rosberg, koncertni mojster, v intervjuju za Pianoforte dejal, da so vaša izživljanja nad člani ansambla nedopustna.

- Oooo? Izživljanja, ljubica, ti še ne veš, kaj te čaka ... Ja, res so nastala mala nesoglasja, ki pa smo jih k sreči uspeli rešiti še med samimi pripravami in sedaj je tudi g. Rosberg pomirjen in srečen, prepričan sem, da komaj čaka, da danes zvečer na premieri zavijti svoj lok in dokaže, da se nismo motili, ko smo ga postavili za koncertnega mojstra Orkestra Evropa, v katerem sedijo najboljši operni orkestraši in mimogrede, odlično zveni.

- Danes je torej na sporedu otvoritvena premiera Traviata, z nepozabno Julio Nielsen, v tenorski vlogi pa bo mladi Giuseppe Valinero, ki je letos zasijal na svetovnih odrih, pravzaprav prvič postavil na oder Alfreda, vlogo, ki še zdaleč ni ena lažjih od tenorskega repertoarja njegovega faha.

- Res je ... Drzna mala gobcačka, takim še najraje zaprem usta. Pika: še danes po premieri te poiščem in boš videla, kaj se pravi zasijati na odru.

Kot ste dejali, debi Valinera z Alfredom zanj pomeni dodaten izziv, lahko bo zaokrožil nabor svojih vlog in pod mojo taktirko vsekakor lahko vpejal vlogo na subtilen, večplasten umetniški način, z vrhunsko glasbeno, režijsko in scensko podporo.

- Ja, maestro, ko smo že pri vodstvu: nekateri vam pripisujejo faustovske skrivnosti. Sliši se, da včasih preroško veste, kaj točno se bo na večernem koncertu zgodilo, slišalo. Nekoč ste menda celo oboistu priporočili menjavo jezika, ker je bil oni, ki ga je hotel uporabiti zvečer, počen. Kako pridete do takih informacij ... (haha) Ste res sklenili pogodbo s hudičem, kot pravijo?

Miškica, še veš ne, kakšno. Ha, ha, ha. Veste, ljudje mojo kvaliteto, mojo strokovno predvidljivost radi povežejo z nadnaravnim, saj težko verjamejo, da je zgolj človek in njegova genialnost seme za vrhunsko odsko produkcijo.

- Že, že. Ampak - kaj pa recimo, takrat, ko ste violinistu pred predstavo dali na pult točno struno a, ki mu je kasneje tudi dejansko počila? Menda so take malenkosti že večkrat rešile kakšno predstavo. Ste videli? Prerok?

- Ha, ha... Če želite, lahko tudi tako rečete. Jaz temu pravim zgolj predvidljiv, profesionalen, drugi mi rečejo, no khm, genialen. Torej - prepustimo platno nocojšnje premiere našim gledališčnikom, sami se boste lahko prepričali, kakšna Traviata bo zvečer izzvenela ob slikoviti pokrajini vašega krasnega jezera. Ti, ljubica draga, mesnata in ustnata, še pojma nimaš, kakšen videc in prerok sem. Faustovski, ja. Tako faustovsko te bom vzel, da boš razumela, kaj je to premiera.

- Hvala, maestro, prepustila vas bom vaši pripravi, čez nekaj ur pa uspešno otvoritveno premiero želim.

Maestro je odkorakal v svojo sobo, potem, ko se je novinarka še dvakrat nalahko dotaknil za laht. Imel je skrivne načrte z njo in nekje je moral začeti.

Zdaj pa se je moral hitro in čisto po svoje pripraviti na premiero. Ja, res so se mu dogajala čudežna videnja, o katerih so krožile govorice. Par ur pred predstavo ali koncertom je moral le leči v posteljo in v parih trenutkih so mu veke vzplapolale v nadnaravnih, preroških in čisto natančnih videnjih koncerta, ki ga bo zvečer dirigiral. Vsak najmanjši zvok, ponesrečen vstop, napačno noto, vse je že vnaprej slišal ... Samo zadremati je moral pred nastopom. Zato je včasih povabil kakšnega orkestraša na kavo tik pred premiero in mu mimogrede navrgel:

»A je res tako zahrbtn tisti gis v tretjem taktu, da ga vsi flavtisti zgrešijo?« Kisel nasmešek nasproti mu je zatrjeval: »Nikakor«, v resnici pa je flavtist takoj tekel, in si gis v tretjem taktu trikrat podčrtal. Maestro je bil celo sposoben priti v sobo primadone v zadnjem trenutku, ko se je ta že preoblačila, in z diktatorsko natančnostjo ponavljati za začudeno pevko kakšen delček tudi po trikrat, štirikrat, dokler ni izkoreninil pomanjkljivosti, ki se mu je v videnju prikazala. Že leta nazaj se je nehal ukvarjati z razlago tega nenavadnega pojava ... Najprej drugim, ki mu tako ali tako niso verjeli, nato še sebi, saj je navsezadnje od tega imel ogromno -svetovni sloves velikega, nezmotljivega Pugnanija!

Vrgel se je na hotelsko posteljo ... spanec ga že počasi jemlje s sabo. Še trenutek in predstava se začne. Njegove zaprte veke nemirno trepetajo. Roke hočejo s trzaji poleteti v zrak, pa nimajo prave moči. Slike bežijo mimo, brez vseh dimenzij, brez vsakega reda. Arja tenor. Giuseppe pride na oder. Oglasi se njegov čudoviti, voljan, meden, vijoličast tenor.

Ve, da je božanski, čeprav mu tega nikoli ne prizna. Ne sliši se ga zadosti. Z desno roko stiša prve violine. Piano, tiho!, govori njegova roka. Pijte to lepoto, bebeci naglušni! Še en neizpros, precizen zamah v smeri koncertnega mojstra. Gib, ki narekuje, ukazuje ... in nekaj mu je ustavilo obe roki. Nekaj neznosno pekočega je šinilo skozi njegovo telo. Orkester trzne, popači zvok, se ustavi. Koncertni mojster, gospod Rosberg, s pištolo v roki, izpraznjen postane protagonist: nič več ubogljiv, skrit, premočen cucek. Gleda svojega boga, maestra, kako pade na podi, z okrvajeno belino, ki si jo hropeč hoče iztrgati izza pasu. Luža krvi, negibno telo, ki dobiva obrise agonije. Zdaj koncertni mojster popusti pištolo, prime violino in lok.

S tresočo roko odigra svoj zadnji solo. Počasi, da boli. *Piano e espressivo*.

Predstava je končana, predstava se bo začela.

Maestro se prebudi. Ves je premočen, trese se, zadih hlasta po zraku in srce mu bije, kot bi hotelo uiti iz telesa. Pogleda naokoli. Hotelska soba: vse je, kot mora biti. Na stolu taktirka, frak, temne hlače, zloženi čevlji, bela brezmadežna srajca, ki čakajo na dokončanje obreda.

Iz TV sprejemnika se sliši posnetek njegovega intervjuja: »Torej - prepustimo platno nocojšnje premiere našim gledališčnikom, sami se boste lahko prepričali, kakšna Traviata bo zvečer izzvenela ob slikoviti pokrajini vašega krasnega jezera.«

Maestra Pugnanija zmrzati.

PO KONCU ZAČETEK

Literarni natečaj Založništva tržaškega tiska

GLASUJEM ZA:
Premiera

ŠIFRA:
Violeta

Objavljeno v Primorskem dnevniku dne 5. septembra 2013

IME IN PRIIMEK _____

KONTAKT (telefon ali e-mail) _____

Odrezek pošljite na naslov Založništvo tržaškega tiska, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst ali oddajte v Narodni in študijski knjižnici v Trstu.

Pri nas

veliko artiklov priznanih proizvajalcev

POD CENO

Jogurt
ACTIVIA
več okusov
4 posodice po 125 g

1,59
3,18 €/kg

10.000 KOSOV V PONUDBI

Kava Qualità Rossa
LAVAZZA
2 paketa po 250 g

3,99
7,98 €/kg

10.000 KOSOV V PONUDBI

Testenine
DIVELLA
500 g

0,47
0,94 €/kg

53.280 KOSOV V PONUDBI

COCA COLA
2 plastenki po 1,5 l

1,99
0,66 €/l

18.000 KOSOV V PONUDBI

Pivo
BECK'S
3 steklenice po 33 cl

1,99
2,01 €/l

10.400 KOSOV V PONUDBI

1,89
12.000 KOSOV V PONUDBI

Toaletni papir
SCOTTIX
10 rol

Tekoči detergent
za pralni stroj
DASH
2 plastenki
po 25 pranj

6,49

4.000 KOSOV V PONUDBI

SAMSUNG
galaxy young

- HSDPA 7.2
- android 4.1 jelly bean
- procesor 1 GHz
- 3,3" multi touch zaslon
- fotoaparat 3 megapiksel
- razširljiv spomin
- Wi-Fi - GPS
- nfc - google play

OD 139,00 - 29%

99,00

753 KOSOV V PONUDBI

TVC 32" LED MIVAR led2

- Slot CI+, 2 HDMI - USB
- avdio stereo hifi
- vtičnica za slušalke - timer
- Sky HD TESTED
- digitalni zemeljski sprejemnik HD
- funkcija hotel
- pvr (snemanje tv programov)
- energetska razred B

OD 249,00 - 20%

199,00

600 KOSOV V PONUDBI

**DO 14.
SEPTEMBRA 2013**

- **GORICA** - Ulica Terza Armata
- **MANZAN (UD)** - Ulica San Giovanni 80
- **MILJE (TS)** - Ulica Farnei 40/b, Rabojez
- **TRICESIMO (UD)** - Ulica Roma 72
- **TRST** - Ulica Valmaura 4

famila
supermercati & superstore